

មាតិកាអត្ថបទ

វិចារណកថា

ទំព័រ

១- ពតិមាន :

- លិខិតថ្លែងអំណរគុណ ១
- ប្រាសាទសម្បូរណ៍ព្រៃតុក វិ ល្អសានបុរៈ ២

២- ឧប្បទេសិទ្ធិទេវា :

- អគ្គសញ្ញាណវប្បធម៌ខ្មែរ ៤
- រៀនវាក្យសព្ទ ៧
- បេតិកភណ្ឌ (អត្ថបទបកប្រែ) ៨
- អច្ឆរិយវត្ថុទាំងប្រាំពីរនៃសកលលោក ១០
- អាថ៌កំបាំងនៃឈ្មោះភូមិស្រុក (គតិទស្សនាវដ្តីលេខ ១១) ១២
- អង្គ ១៣
- ការបំភ្លឺមតិ ២៣
- ប្រវត្តិកិច្ចា ម៉ារ៉ាតុង ២៤

៣- វិទ្យាសាស្ត្រអថវិ :

- លក្ខណៈពិសេសរបស់វិជ្ជាជីវៈ (ត - ចប់) ២៦
- បច្ចេកទេសកសាងសំនួរ និង ការប្រតិបត្តិ ៣២
- ចំនួនប្រជាពលរដ្ឋក្នុងស្រុកនៅតាមខេត្តក្រុង (ត) ៣៧
- លោកគ្រូអ្នកគ្រូដឹងទេ ? ៤០

៤- វេទិកាស្វែនិទ :

- " ត " ដាក់ស្រះ " , " ម្តេចអាចថា " តុក " ៤១
- ធ្វើដូចម្តេចដើម្បីឈប់ជក់បារី ? ៤២

៥- កំណាព្យ :

- ត្រី ក្អីត កុក ក្អី ៤៤
- គណីពីរសស (អង្គការគ្រួសារថ្មី) ៤៥

គណៈកម្មការទទួលខុសត្រូវនៃស្បៀងស្បៀនស្រុក

ក្រុមមុខ :

- ១- លោក យ៉ង់ ចី
- ២- លោក យស់ អាំង
- ៣- លោក ជុំ ហ៊ុន

រូបតោនៅប្រាសាទសំបូរព្រៃតុក

គណៈកម្មការនិពន្ធ

- សមាជិក - ឱកា ស, ថ, ស, ខ

វិចារណាថា

ខ្ញុំតែងតែគិតមែមជាប់ជានិច្ច ទៅលើការអប់រំនៅកម្ពុជា ទាំងនៅនាបច្ចុប្បន្ន និង ទាំងនៅពេលអនាគត ។

យើងដឹងហើយថា ការអប់រំគឺជាការកិច្ចរបស់យើងទាំងអស់គ្នា។ តែបច្ចុប្បន្នកាលនេះ ទាំងអស់គ្នានៅមើលស្រាលទៅលើការអប់រំ។ គ្រួសារ សាលារៀន សហគមន៍ ពុំបានព្រួញដៃគ្នាប្រយុទ្ធក្នុងការអប់រំកុលបុត្រ កុលធីតា។ ការស្រុតចុះសីលធម៌ ដែលនាំអោយមានការភ័យព្រួយចំពោះវាសនាអនាគតប្រទេស បានស្តែងឡើងយ៉ាងច្បាស់តាមរយៈបទល្មើស និង អំពើអនាធិបតេយ្យគ្រប់បែបយ៉ាង ដែលសង្គមសព្វថ្ងៃកំពុងជួបប្រទះ ដូចជាអំពើឃាតកម្ម ចោរកម្ម ការចាប់ជំរិតយកប្រាក់ ការរំលោភខាងផ្លូវភេទ និង ការជួញដូរស្ត្រីភេទ និងកុមារ-ល- ។ នេះជាបញ្ហាទី១ ដែលកំពុងចោទសព្វថ្ងៃ ហើយជាបញ្ហាស្រួចស្រាលបំផុត។ គេនាំគ្នាស្រែក តែសកម្មភាពអប់រំមិនមាន។ គេប្រគល់ភារកិច្ចលុបបំបាត់អំពើអនាធិបតេយ្យខាងលើ តែទៅលើនគរបាល និង រាជអាវុធហត្ថប៉ុន្មានោះ ។ រីឯបញ្ហាទីពីរ គឺការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្សតាមរយៈគ្រឹះស្ថានសិក្សា គឺ ៖

- 1/- អប់រំមនុស្ស អោយបានជាមនុស្សល្អ ប្រកបដោយសីលធម៌
- 2/- អប់រំមនុស្ស អោយក្លាយជាពលរដ្ឋមានចំនេះដឹងជ្រៅជ្រះ ចេះគិតពិចារណា ចេះវិនិច្ឆ័យរកខុសត្រូវ
- 3/- ជាពលករ មានមុខរបរអាចចិញ្ចឹមជីវិតបាន និង មានសមត្ថភាពការងារបរិបូរសមរម្យ ។

« ការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស គឺ ការកសាងធនធានមនុស្សប្រកបដោយសុខភាពមាំមួន មានចំនេះវិជ្ជា និង វប្បធម៌ខ្ពង់ខ្ពស់ មានឥរិយាបថថ្លៃថ្នូរ ស្អាតស្អំ មានស្មារតីទទួលខុសត្រូវ មានគំនិតសម្មាអាធិវោ មានមហិច្ឆតាការងារមោះមុត ដើម្បីទទួលបានផ្នែកស្នាដៃរបស់ខ្លួន រំដោះខ្លួនចេញពីភាពក្រីក្រ និង ដើម្បីរួមចំណែកក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសជាតិទាំងមូល ⁽¹⁾ »

បច្ចុប្បន្នកាលនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលមានគោលនយោបាយស្តីពីការអប់រំ និងយុទ្ធសាស្ត្រមួយសមស្រប និងមានកម្មវិធីសិក្សាមួយថ្មី និងសៀវភៅសិក្សាថ្នាក់បឋមដល់មធ្យមសិក្សា។ ថ្មីៗនេះ ក្រសួង អ.យ.ក បានពិភាក្សាពីផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យអប់រំឆ្នាំ 2001- 2005 និងបានកំណត់គោលដៅនៃផែនការដែលមាន 4 ចំណុចគឺ ៖

(1) ដកស្រង់ចេញពីកម្មវិធីនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលពីឆ្នាំ ១៩៩៨ ដល់ឆ្នាំ ២០០៣។

- 1/- ធ្វើយ៉ាងណាសំរេចទិសដៅអប់រំមូលដ្ឋានសំរាប់ទាំងអស់គ្នាអោយបាននៅអំឡុងឆ្នាំ 2010 ។
- 2/- កម្មវិធីយុទ្ធសាស្ត្រជាអាទិភាព ត្រូវធ្វើតាមរយៈយន្តការរបស់កម្មវិធីសកម្មភាពជាអាទិភាព (P.A.P) ដោយផ្តល់ថវិកា សំរាប់ដំណើរការទៅអោយសាលារៀន និង គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា និង បណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស វិជ្ជាជីវៈ ។
- 3/- ផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ទៅដល់ការលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពសេវាកម្មបង្រៀន គឺត្រូវបង្កើន អត្រាឡើងថ្នាក់នៅសាលាបឋមសិក្សា និង ការបង្កើនអត្រាឆ្លងកូមិសិក្សាពីបឋមទៅមធ្យមសិក្សា ។
- 4/- តម្រូវការសំភារៈបរិក្ខារបន្ថែមទៀត ពិសេសនៅមធ្យមសិក្សា។ ផែនការសាងសង់បន្ទប់រៀន ពី 15 000 ទៅ 20 000 បន្ទប់ ក្នុងរយៈពេល 5 ឆ្នាំខាងមុខ ត្រូវបានបញ្ចូលក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនេះដែរ ។ ដូចនេះយើងសង្ឃឹមថាយុទ្ធសាស្ត្រទាំង4ចំនុច ដែលជាអាទិភាពសំរាប់ធ្វើការកែទម្រង់គោលនយោបាយ និង យុទ្ធសាស្ត្រនៃវិស័យអប់រំ និងត្រូវបានអនុវត្តចាប់ពីឆ្នាំ 2001 នេះតទៅ ។

សូមជំរាបផងដែរថា ប្រទេសក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍យើងនេះ ក្រោយពីវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ច ឆ្នាំ 1997 បានភ្ញាក់ រលឹកនឹកដល់ប្រព័ន្ធអប់រំ។ ប្រទេសថៃ ម៉ាឡេស៊ី ឥណ្ឌូណេស៊ី និង សិង្ហបុរី បានពង្រឹងប្រព័ន្ធអប់រំរបស់ខ្លួន ដោយយល់ឃើញថា សេដ្ឋកិច្ចរឹងប៉ឹងបានដោយសារមនុស្សមានសមត្ថភាព និង យកចំនេះដឹង ចំនេះធ្វើ ទៅចូល រួមក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច។ ប្រទេសទាំងនេះ បានសើរើប្រព័ន្ធអប់រំរៀនៗខ្លួន ស្របតាមគោលនយោបាយថ្មីដែលមាន គោលបំណងចង់បានមនុស្សមានប្រាជ្ញាភ្លឺថ្លា ប្រកបដោយវិចារណញ្ញាណ និង មានសមត្ថភាពពេញលេញ⁽¹⁾ ។

នៅប្រទេសកម្ពុជាយើងវិញ ពិតមែនតែមិនទាន់មានច្បាប់ស្តីពីការអប់រំជាតិនៅឡើយក៏ដោយចុះ ក៏ប៉ុន្តែ យើងមានកម្មវិធីសិក្សាមួយថ្មី ទាំងខាងផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រពិត និង ផ្នែកសិក្សាសង្គម។ កម្មវិធីសិក្សាថ្មី ទាមទារ អនុវត្តអោយបានស៊ីជម្រៅ ស្របតាមខ្លឹមសារអប់រំ និង តាមការណែនាំគរុកោសល្យនៃអ្នកផលិតកម្មវិធី ។

ជារួម ដើម្បីដោះស្រាយអោយបានជោគជ័យនូវបញ្ហាទាំងពីរ គឺ ÷ សីលធម៌ និងការបណ្តុះបណ្តាលធនធាន មនុស្សដែលខ្ញុំបានជូនជ្រាបរួចហើយនោះ យើងត្រូវប្តេជ្ញាចិត្តថា ការអប់រំ ជាការកិច្ចយើងទាំងអស់គ្នា។ គ្រួសារ សាលារៀន និងសហគមន៍ ត្រូវតែពួតដៃគ្នាធ្វើការប្រយុទ្ធជ្នកវិស័យអប់រំដើម្បីអភិវឌ្ឍ។ មនុស្សមិនមានគុណភាព និងប្រសិទ្ធភាពក្នុងការងារប្រចាំថ្ងៃ និង មិនមានសីលធម៌រស់នៅល្អ មិនមែនជាមនុស្សស្គាល់កាតព្វកិច្ចសង្គមវប្បធម៌ របស់ខ្លួនឡើយ ។

⁽¹⁾ voir le Courrier de l'UNESCO mois Juillet /Août 1999

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

នាយកពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ សូមថ្លែងអំណរគុណដល់លោក **យ៉ង់ ធី** ប្រធានគណៈកម្មាធិការនាយក នៃបុគ្គលិកសិក្សាខ្មែរ ដែលបានធ្វើជាអំណោយសៀវភៅ **អក្ខរសញ្ញាណប្រទេសកម្ពុជា** ចំនួន ១០ ក្បាល ។

ខ្ញុំបាទមានកិត្តិយស ជំរាបលោកប្រធានថា អំណោយសៀវភៅ **អក្ខរសញ្ញាណប្រទេសកម្ពុជា** នេះខ្ញុំបាទនឹង យកដាក់ក្នុងបណ្ណាល័យនៃវិទ្យាស្ថានពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ សំរាប់ជាប្រយោជន៍ដល់សិស្ស និស្សិត និង អ្នកស្រាវជ្រាវ ទូទៅ ។ គុណប្រយោជន៍ដ៏ធំធេងនេះ ជាសក្ខីភាពមួយបញ្ជាក់ថា ការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់លោក ទាំងកំលាំងកាយ និង កំលាំងចិត្ត ពិតជាគំរូដ៏ល្អសំរាប់កូនខ្មែរជំនាន់ក្រោយជាក់ជាមិនខាន ។

សូមលោកប្រធានទទួល នូវការគោរពរាប់អានដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់អំពីខ្ញុំបាទ ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី 19 ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ 2001

ឯ, នាយក

ហត្ថលេខា និងត្រា

ទៀត បញ្ញាបុន្ណ

ប្រកាសសម្បូរណ៍ព្រៃគុក⁽¹⁾ វិទ្យាសាលាបុរៈ

កាលពីថ្ងៃសៅរ៍ ទី ១៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០១ រួមដំណើរដោយលោក ស្វាយ ទិត្យ លោក ភៅ ខៀន និង លោក ឈា ឈាន ខ្ញុំបានធ្វើដំណើរទៅខេត្តកំពង់ធំ ក្នុងគោលបំណងស្វែងយល់ពីប្រាសាទសម្បូរណ៍ព្រៃគុក ដើម្បីយកមកចុះផ្សាយតាមរយៈទស្សនាវដ្តីគ្រូបង្រៀន ។

លោក គឹម ទិសុទ្ធ អនុប្រធានមន្ទីរ អ. យ. ក ខេត្តអមដោយលោក ប៊ុន សៀន និងលោក ទិត្យ ណែនាវាទ សមាជិកគណៈកម្មាធិការ ស.ប.ស.ខ ខេត្តកំពង់ធំ បានទទួលយើងខ្ញុំដោយក្តីកក់ក្តៅ និង រីករាយជា ទីបំផុត ហើយបានជូនដំណើរទៅទស្សនាប្រាសាទសម្បូរណ៍ព្រៃគុកដែលស្ថិតនៅចំងាយប្រហែល ៣៥ គីឡូម៉ែត្រពី ទីរួមខេត្តកំពង់ធំ ។

ក្រុមប្រាសាទសម្បូរណ៍ព្រៃគុកមានប្រាសាទចំនួន ៥០ ធ្វើអំពីថ្ម និង ឥដ្ឋ ។ មួយភាគចំនែកនៃប្រាសាទទាំង នេះត្រូវបានរលំបាក់រូប បាត់រាង ក្លាយជាដំបូក ដោយដើមឈើដុះពីលើ ។

ក្រុមប្រាសាទសម្បូរណ៍ព្រៃគុក ត្រូវបានសាងសង់ដោយព្រះមហាក្សត្រខ្មែរមួយព្រះអង្គព្រះនាម ល្ល័សាន វរ្ម័នរាង គ. ស. ៦១៥ និង ៦៣៥ សតវត្សរ៍ ៧ ដើម្បីសម្រាប់ជារាជធានីផង និង ជាប្លង់នីយដ្ឋានឧទ្ទិសថ្វាយព្រះ សិវៈផង ។

ប្រាសាទដែលយើងខ្ញុំបានទស្សនាមុនពេលស្រួល គឺប្រាសាទភាគព័ន្ធ⁽²⁾ ។ ប្រាសាទភាគព័ន្ធស្ថិតនៅក្រុម ប្រាសាទខាងត្បូងដែលមានកំពែងព័ន្ធជុំវិញជាដាច់ខាត ។

ក- កំពែងទី ១ : ខាងក្រៅមានបណ្តោយ ៣០៤ ម៉ែត្រ ទទឹង ២៧៤ ម៉ែត្រ និង មានគោបុរៈចូលទាំង បួន ទិស ។

ខ- កំពែងទី ២ : ខាងក្នុងធ្វើឥដ្ឋ និង មានជំហានចូល ទៅទីក្នុង ។

គ- នៅលើទីក្នុងកំពែងទី ១ និង ទី ២ មានប្រាសាទចំនួនសំបូរណ៍ព្រៃគុកទាំងនោះ ។ ក្នុងចំណោម ប្រាសាទទាំងនោះ គេឃើញមានប្រាសាទសំបូរណ៍ព្រៃគុកទាំងនោះ ៧ ប្រាសាទ ។

ក្រុមប្រាសាទសំបូរណ៍ព្រៃគុក មានកំពែងជុំវិញដែលមានបណ្តោយ ៣២៨ ម៉ែត្រ ទទឹង ៣១០ម៉ែត្រ⁽³⁾ នៅចំកណ្តាលកំពែងមានប្រាសាទមួយឈ្មោះ "ប្រាសាទភៅ" មានដំណើរ និង ទ្វារចូលពីខាងកើត ។ រីឯទ្វារបិទៀតជាទ្វារបណ្តោយ ។ នៅក្បាលជណ្តើរទាំងបួនទិសមានរូបតោពីររាងមាំអង្គុយកើតក្បាល និង មានរោម

(1) ឯកសារខ្លះសរសេរ ព្រៃគុក ខ្លះសរសេរ ព្រៃគុក ។
(2) អ្នកខ្លះអោយឈ្មោះថាប្រាសាទយាយពាន់
(3) អំពីចំនួនប្រាសាទ និង ទំហំនៃកំពែងព័ន្ធជុំវិញ ឯកសារនិយាយខុសគ្នាទាំងអស់

១. ២. ៣. ៤. ៥. ៦. ៧. ៨. ៩. ១០. ១១. ១២. ១៣. ១៤. ១៥. ១៦. ១៧. ១៨. ១៩. ២០. ២១. ២២. ២៣. ២៤. ២៥. ២៦. ២៧. ២៨. ២៩. ៣០. ៣១. ៣២. ៣៣. ៣៤. ៣៥. ៣៦. ៣៧. ៣៨. ៣៩. ៤០. ៤១. ៤២. ៤៣. ៤៤. ៤៥. ៤៦. ៤៧. ៤៨. ៤៩. ៥០. ៥១. ៥២. ៥៣. ៥៤. ៥៥. ៥៦. ៥៧. ៥៨. ៥៩. ៦០. ៦១. ៦២. ៦៣. ៦៤. ៦៥. ៦៦. ៦៧. ៦៨. ៦៩. ៧០. ៧១. ៧២. ៧៣. ៧៤. ៧៥. ៧៦. ៧៧. ៧៨. ៧៩. ៨០. ៨១. ៨២. ៨៣. ៨៤. ៨៥. ៨៦. ៨៧. ៨៨. ៨៩. ៩០. ៩១. ៩២. ៩៣. ៩៤. ៩៥. ៩៦. ៩៧. ៩៨. ៩៩. ១០០.

«On ne peut dissocier le patrimoine matériel et le patrimoine immatériel car ils sont appelés l'un et l'autre à constituer la culture de l'avenir».

(patrimoine immatériel) (patrimoine matériel) (patrimoine tangible) ១. ២. ៣. ៤. ៥. ៦. ៧. ៨. ៩. ១០. ១១. ១២. ១៣. ១៤. ១៥. ១៦. ១៧. ១៨. ១៩. ២០. ២១. ២២. ២៣. ២៤. ២៥. ២៦. ២៧. ២៨. ២៩. ៣០. ៣១. ៣២. ៣៣. ៣៤. ៣៥. ៣៦. ៣៧. ៣៨. ៣៩. ៤០. ៤១. ៤២. ៤៣. ៤៤. ៤៥. ៤៦. ៤៧. ៤៨. ៤៩. ៥០. ៥១. ៥២. ៥៣. ៥៤. ៥៥. ៥៦. ៥៧. ៥៨. ៥៩. ៦០. ៦១. ៦២. ៦៣. ៦៤. ៦៥. ៦៦. ៦៧. ៦៨. ៦៩. ៧០. ៧១. ៧២. ៧៣. ៧៤. ៧៥. ៧៦. ៧៧. ៧៨. ៧៩. ៨០. ៨១. ៨២. ៨៣. ៨៤. ៨៥. ៨៦. ៨៧. ៨៨. ៨៩. ៩០. ៩១. ៩២. ៩៣. ៩៤. ៩៥. ៩៦. ៩៧. ៩៨. ៩៩. ១០០.

១. ២. ៣. ៤. ៥. ៦. ៧. ៨. ៩. ១០. ១១. ១២. ១៣. ១៤. ១៥. ១៦. ១៧. ១៨. ១៩. ២០. ២១. ២២. ២៣. ២៤. ២៥. ២៦. ២៧. ២៨. ២៩. ៣០. ៣១. ៣២. ៣៣. ៣៤. ៣៥. ៣៦. ៣៧. ៣៨. ៣៩. ៤០. ៤១. ៤២. ៤៣. ៤៤. ៤៥. ៤៦. ៤៧. ៤៨. ៤៩. ៥០. ៥១. ៥២. ៥៣. ៥៤. ៥៥. ៥៦. ៥៧. ៥៨. ៥៩. ៦០. ៦១. ៦២. ៦៣. ៦៤. ៦៥. ៦៦. ៦៧. ៦៨. ៦៩. ៧០. ៧១. ៧២. ៧៣. ៧៤. ៧៥. ៧៦. ៧៧. ៧៨. ៧៩. ៨០. ៨១. ៨២. ៨៣. ៨៤. ៨៥. ៨៦. ៨៧. ៨៨. ៨៩. ៩០. ៩១. ៩២. ៩៣. ៩៤. ៩៥. ៩៦. ៩៧. ៩៨. ៩៩. ១០០.

១. ២. ៣. ៤. ៥. ៦. ៧. ៨. ៩. ១០. ១១. ១២. ១៣. ១៤. ១៥. ១៦. ១៧. ១៨. ១៩. ២០. ២១. ២២. ២៣. ២៤. ២៥. ២៦. ២៧. ២៨. ២៩. ៣០. ៣១. ៣២. ៣៣. ៣៤. ៣៥. ៣៦. ៣៧. ៣៨. ៣៩. ៤០. ៤១. ៤២. ៤៣. ៤៤. ៤៥. ៤៦. ៤៧. ៤៨. ៤៩. ៥០. ៥១. ៥២. ៥៣. ៥៤. ៥៥. ៥៦. ៥៧. ៥៨. ៥៩. ៦០. ៦១. ៦២. ៦៣. ៦៤. ៦៥. ៦៦. ៦៧. ៦៨. ៦៩. ៧០. ៧១. ៧២. ៧៣. ៧៤. ៧៥. ៧៦. ៧៧. ៧៨. ៧៩. ៨០. ៨១. ៨២. ៨៣. ៨៤. ៨៥. ៨៦. ៨៧. ៨៨. ៨៩. ៩០. ៩១. ៩២. ៩៣. ៩៤. ៩៥. ៩៦. ៩៧. ៩៨. ៩៩. ១០០.

១. ២. ៣. ៤. ៥. ៦. ៧. ៨. ៩. ១០. ១១. ១២. ១៣. ១៤. ១៥. ១៦. ១៧. ១៨. ១៩. ២០. ២១. ២២. ២៣. ២៤. ២៥. ២៦. ២៧. ២៨. ២៩. ៣០. ៣១. ៣២. ៣៣. ៣៤. ៣៥. ៣៦. ៣៧. ៣៨. ៣៩. ៤០. ៤១. ៤២. ៤៣. ៤៤. ៤៥. ៤៦. ៤៧. ៤៨. ៤៩. ៥០. ៥១. ៥២. ៥៣. ៥៤. ៥៥. ៥៦. ៥៧. ៥៨. ៥៩. ៦០. ៦១. ៦២. ៦៣. ៦៤. ៦៥. ៦៦. ៦៧. ៦៨. ៦៩. ៧០. ៧១. ៧២. ៧៣. ៧៤. ៧៥. ៧៦. ៧៧. ៧៨. ៧៩. ៨០. ៨១. ៨២. ៨៣. ៨៤. ៨៥. ៨៦. ៨៧. ៨៨. ៨៩. ៩០. ៩១. ៩២. ៩៣. ៩៤. ៩៥. ៩៦. ៩៧. ៩៨. ៩៩. ១០០.

L'Identité Culturelle Khmère
អត្តសញ្ញាណវប្បធម៌ខ្មែរ

អត្តសញ្ញាណវប្បធម៌ខ្មែរ

ខេមរនិយកម្ម ។

ភាសាអំបូរមន-ខ្មែរ ដែលមាននៅលើទឹកដីកម្ពុជាសព្វថ្ងៃ ត្រូវបានរក្សាទុកដដែល ដូចជាភាសាតូច ពួង ស្បែង -ល- ។

៣- អក្សរ

ពិតមែនតែអក្សរខ្មែរមានប្រភព និងលំនាំចេញពីសណ្ឋាខាងត្បូងយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ខ្មែរបានច្នៃអោយបាន សមសួន ព្រមទាំងមានក្បួនខ្នាតច្បាស់លាស់ ។

៤- អក្សរសិល្ប៍

មានតាំងពីមុនសម័យអង្គរ ។ សិលាចារឹកសរសេរជាភាសាខ្មែរបុរាណ ជាពាក្យរាយមានតាំងពី ស.វ ទី៧ ។ សិលាចារឹកចាស់ជាងគេ គឺ សិលាចារឹកអង្គរបូរី (គ.ស ៦១១) ។

អក្សរសិល្ប៍នៅសម័យអង្គរ ច្រើនប្រើភាសាសំស្ក្រឹត ។ ដូចនេះការផ្សព្វផ្សាយមិនបានទៅដល់គ្រប់ មជ្ឈដ្ឋានឡើយ ។

អក្សរសិល្ប៍សម័យក្រោយអង្គរ មានការរីកលូតលាស់ និងបានផ្សព្វផ្សាយជ្រួតជ្រាបដល់ប្រជាជន តាម រយៈវត្តអារាម ។ ចំពោះរឿងព្រេង រឿងនិទានអ្នកស្រុកបានស្តាប់ បានយល់យ៉ាងស្រួល ។

អក្សរសិល្ប៍សម័យខ្មែរ ក្រោមអាណាព្យាបាលបារាំង មិនមានការរីកចម្រើនទេ ។ តែក្រោយឆ្នាំ១៩៥៣ អ្នកនិពន្ធមានសេរីភាពក្នុងការនិពន្ធ ហើយបានបញ្ចេញស្នាដៃគួរជាទីពេញចិត្ត ។

៥- សិល្បៈ

មានច្រើនប្រភេទ ដូចជាសិល្បៈរាំ ចំរៀង ភ្លេង ល្ខោន គំនូរ សំណង់ សូន្យរូបជាដើម ។ សូមស្វែងយល់ ពីប្រភេទនីមួយៗ តាមឯកសារ ។

៦- ជំនឿ ទំនៀមទំលាប់ ប្រពៃណី

ជំនឿសាសនា មានឥទ្ធិពលទៅលើប្រពៃណី ទំនៀម ទំលាប់ ។ ពិធីផ្សេងៗ ដែលមានតាំងពីកើត រហូត ដល់ស្លាប់ដូចជា បង្កក់កូន ការដុក ចូលម្លប់ ភ្ជាប់ពាក្យ ស្នើដណ្តឹង អាពាហ៍ពិពាហ៍ ឡើងផ្ទះ -ល- បានបាត់ បន្តិចម្តងៗ ក្នុងរបៀបចាត់ចែងពិធី ។ ក៏ប៉ុន្តែ ពិធីបុណ្យសាសនាមានបុណ្យចូលឆ្នាំ ភ្ជុំបិណ្ឌ បុណ្យកឋិនទាន បុណ្យផ្កា ចូលវស្សា ចេញវស្សា បំបួសនាគ -ល- នៅមានឥទ្ធិពល និងត្រូវបានខ្មែរយើងអនុវត្តស្របតាមកន្លង ទំនៀមទំលាប់ ប្រពៃណីរបស់ជាតិ ។

អរិយធម៌ខ្មែរ រឹចភិកកណ្តច្បូចទំនាំ ៦ ខាងលើនេះ ចាត់ទុកជាអក្ខរសញ្ញាណច្បូចទំនាំ⁽¹⁾

អត្ថបទរៀបរៀងដោយ លោក យង់ ចី
ទទួលមតិគាំទ្រពីលោកព្រឹទ្ធាចារ្យ រេន ផុន

(1) សូមអានទស្សនាវដ្តីគ្រួសារស្រៀមលេខ ៩ ទំព័រ ៤៥ ។

រឿងពាក្យស័ព្ទ

ខ្ញុំលើកយកពាក្យមួយដែលលោកអាឡាំង⁽¹⁾ អោយនិយមន័យប្លែកពីការចេះដឹងរបស់យើងទាំងអស់គ្នា កន្លងមក។ ពាក្យនោះគឺពាក្យ *âme* ដែលយើងធ្លាប់ចេះដឹងមកថាអាត្ម័ន វិ ព្រលឹង ប្រើក្នុងវិស័យវប្បធម៌ ។ ឧ. "វប្បធម៌ជាព្រលឹងនៃប្រជាជាតិ" ។ ឥឡូវនេះសូមលោកគ្រូ-អ្នកគ្រូរឿងពាក្យ *âme* ដែលមានន័យផ្សេងពី ព្រលឹង ។ *âme* មានន័យមួយទៀតគឺចិត្ត ។

ពាក្យភាព្យៈ អាត្ម័នអាត្មា ទោះប្រើពាក្យណា ក៏បានដូចគ្នា ទាំងពាក្យអត្តា នេះឯងក៏ជា ពាក្យមានន័យថា ចិត្ត ឬ ខ្លួនប្រាណ⁽²⁾ ។

លោកអាឡាំងអោយនិយមន័យពាក្យ *âme* ដូចខាងក្រោម ។ ខ្ញុំសូមភ្ជាប់អត្ថបទភាសា បារាំងដើម្បីអោយអស់លោកអ្នកចេះភាសានេះអានបន្ថែម ពីព្រោះការបកប្រែភាសាមួយទៅភាសាមួយទៀត មិនបានល្អដូចភាសាដើមរបស់អ្នកនិពន្ធឡើយ ។

L'ÂME

L'âme, c'est ce qui refuse le corps. Par exemple ce qui refuse de fuir quand le corps tremble, ce qui refuse de frapper quand le corps s'irrite, ce qui refuse de boire quand le corps a soif, ce qui refuse de prendre quand le corps désire, ce qui refuse d'abandonner quand le corps a horreur. Ces refus sont des faits de l'homme. Le total refus est la sainteté; l'examen avant de suivre est la sagesse; et cette force de refus c'est l'âme. Le fou n'a aucune force de refus; il n'a plus d'âme. On dit aussi qu'il n'a plus conscience et c'est vrai. Qui cède absolument à son corps soit pour frapper, soit pour fuir, soit seulement pour parler, ne sait plus ce qu'il fait ni ce qu'il dit. On ne prend conscience que par une opposition de soi à soi. Exemple : Alexandre à la traversée d'un désert reçoit un casque plein d'eau; il remercie et le verse par terre devant toute l'armée. Magnanimité; âme, c'est-à-dire grand âme. Il n'y a point d'âme vile; mais seulement on manque d'âme. Ce beau mot ne désigne nullement un être, mais toujours une action.

Alain, Définitions

ចិត្ត

ចិត្តគឺអ្វីដែលមិនព្រមស្របតាមខ្លួនប្រាណ។ ឧទាហរណ៍ អ្វីដែលឃាត់មិនអោយរត់ កាលណាខ្លួន កំពុងភ័យភ្ញ័វរន្ទត់ អ្វីដែលឃាត់មិនអោយវាយ កាលណាខ្លួនមូម៉ៅ ក្តៅក្រហាយ អ្វីដែលឃាត់មិនអោយផឹក កាលណាខ្លួនស្រេក អ្វីដែលឃាត់មិនអោយកាន់យក កាលណាខ្លួនប្រាថ្នាចង់បាន អ្វីដែលឃាត់មិនអោយបោះបង់ ចោល កាលណាខ្លួនខ្ពើមរអើមជាខ្លាំង។ ការមិនធ្វើតាមខ្លួនទាំងអស់នេះហើយ ជាអំពើរបស់មនុស្ស។ ការមិន

(1) Emile Chartier ឃ្លា Alain (1868-1951) ជាមនុស្សវិទូឯកសិល្ប៍ព្រលឹងម្នាក់។ គាត់បង្រៀននៅវិទ្យាល័យ Henri IV និង ជាអ្នកនិពន្ធសៀវភៅ។
(2) ដកស្រង់ចេញពីវចនានុក្រមខ្មែរទំព័រ ១៧២៧។

ព្រម ទាំងស្រុងជាសន្តិភាព⁽¹⁾ ។ ការពិនិត្យពីចម្ងាយមុននឹងធ្វើតាម គឺជាគតិបណ្ឌិត ហើយកំលាំងដែលទប់មិនព្រម តាម គឺ ចិត្ត⁽²⁾ ។ មនុស្សឆ្លុត មិនមានកំលាំងទប់ស្ការឡើយ។ ដូចនេះ វាមិនមានចិត្ត។ គេពោលដែរថា វាលែងមានសម្បជញ្ញៈ ទៀតហើយ។ នេះជាការពិត។ នរជនណាដែលទប់ទល់មិនបានទាល់តែសោះ ទៅនឹងខ្លួន ដែលចង់វាយគេ ចង់រត់ រឺមួយគ្រាន់តែចង់ និយាយស្តីប៉ុន្មាននោះ លែងដឹងថាខ្លួនធ្វើអ្វី រឺ និយាយអ្វី។ គេនៅ មានសម្បជញ្ញៈ លុះត្រាតែមានការតទល់រវាងចិត្ត និង ខ្លួន។ ឧទាហរណ៍ អាឡិចសង់ (Alexandre)⁽³⁾ នៅពេលធ្វើដំណើរ ឆ្លងកាត់វាលខ្សាច់មួយ បានទទួលម្នាក់ដៃកមួយពេញដោយទឹក។ គាត់ថ្លែងអំណរគុណ ហើយចាក់ទឹកចោល នៅមុខកងទ័ព។ នេះជាមហាស្រ័យភាព⁽⁴⁾ នេះជាចិត្តរឹង មហារឹង។ ចិត្តអប្រិយ មិនមានទាល់តែសោះ ប៉ុន្តែគ្រាន់តែអត់ចិត្តប៉ុន្មាននោះ។ ពាក្យដ៏ល្អនេះមិនចង្អុលបង្ហាញមនុស្សទេ ក៏ប៉ុន្តែបង្ហាញ អំពើជាដរាប។

Alain Définitions

បេតិកភណ្ឌ (អត្ថបទបកប្រែ)

<< Le patrimoine du pays est par essence son identité culturelle, et qu'il soit grand ou petit, majestueux ou simple, matériel ou immatériel, il doit être conservé et avoir une signification pour toutes les générations futures >>

I.M. Pei
architecte américain (1917)

<< តាមអត្ថន័យ បេតិកភណ្ឌរបស់ប្រទេស ជាអត្តសញ្ញាណវប្បធម៌នៃប្រទេសនោះ ទោះតូច រឺ ធំស្តីមែន រឺ សាមញ្ញ រឺ រូបិ រឺ អរូបិយៗណាក៏ដោយ ក៏ត្រូវតែថែរក្សាអោយបានគង់វង្ស និង ត្រូវអោយអ្នក ជំនាន់ក្រោយបានយល់ដឹង ជ្រួតជ្រាបពីអត្ថន័យនៃបេតិកភណ្ឌនោះ ។ >>

(1) ភាពបរិសុទ្ធ
 (2) ចិត្តរឹងមិនទន់តាម
 (3) Alexandre le Grand ហេតុអ្វីបានជាគាត់ចាក់ទឹកចោល ?
 ពីព្រោះ ទី១- ចិត្តរឹងយកឈ្នះលើសំរកជាខ្លាំងនៅលើវាលខ្សាច់
 ទី២- កងទ័ពដែលកំពុងតែស្រែកជាខ្លាំងដូចស្តេចដែរនោះមុខជាអាក់អន់ចិត្ត ហើយវាយតំលៃទៅលើទង្វើរបស់ស្តេច Alexandre le Grand
 (4) ចិត្តដ៏ប្រសើរ

LA MÉMOIRE N'EST PAS QUE DE PIERRE

Le patrimoine mondial ne se réduit pas aux seuls monuments que l'Homme a érigés. Les valeurs qui s'attachent à la mémoire des peuples , plus impalpables que les pierres, ne sont pas les moins précieuses.

Léon Pressouyre

(dans le Courrier UNESCO mois Décembre 2000)

លំនឹក (ការចងចាំ) មិនមែនកើតមានមកតែអំពីថ្មប៉ុណ្ណោះទេ^(១)

បេតិកភណ្ឌពិភពលោក មិនត្រឹមតែជាបូជនីយដ្ឋានដែលមនុស្សលោកបានសាងសង់ប៉ុន្មាននោះទេ ។ តំលៃដែលដិតជាប់ទៅនឹងការចងចាំមិនភ្លេចនៃប្រជាពលរដ្ឋ ហើយដែលស្ថាប រិចាប់មិនបាននោះមានតំលៃថ្លៃដូចថ្លៃដែរ ។ ការបកស្រាយចំន្រឹមតិខាងលើដើម្បីចាយយល់

ជាយូរយារមកហើយ សកលលោកចាប់អារម្មណ៍តែទៅលើប្រាសាទបុរាណ ដែលបុព្វបុរសបានសាងសង់ជាគោរមរតកទុកអោយកូនចៅជំនាន់ក្រោយ ដែលយើងរាល់គ្នាហៅថាបេតិកភណ្ឌ (patrimoine) ។

នាបច្ចុប្បន្នកាលនេះ គឺទើបតែប៉ុន្មានឆ្នាំកន្លងទៅនេះ ទស្សនៈដ៏ចង្អៀតនៃបស្ចឹមប្រទេសពីរឿងបេតិកភណ្ឌបានត្រូវបែកធ្លាយ ។ តាមទស្សនៈថ្មីនៃអ្នកនិពន្ធ កវី និង អ្នកវប្បធម៌បានពន្យល់ថាបេតិកភណ្ឌជាតិ រឺ ពិភពលោក មិនត្រូវផ្តោតតែទៅលើប្រាង្គប្រាសាទប៉ុន្មាននោះទេ គឺត្រូវរាប់បញ្ចូល :

- 1- ទេសភាពល្អៗ ដែលចង្អុលបង្ហាញពីអន្តរកម្មរវាងមនុស្ស និង ធម្មជាតិ
- 2- បេតិកភណ្ឌដែលជាអរូបិ ស្ថាបកាន់មិនបាន គឺវាស្ថិតនៅលើស្មារតី និង គំនិត ។ បេតិកភណ្ឌរូបិ និង អរូបិរួមគ្នាលេចចេញមកពីជំនឿ ពីរឿងនិទាន ពីទំនៀមទំលាប់ ពីអាកប្បកិរិយាដែលកើតចេញពីភាពប្លែកៗ គ្នានៃប្រជាជាតិនីមួយៗ ។

ដើម្បីអោយយល់កាន់តែច្បាស់ថែមទៀត ខ្ញុំសូមជូនឧទាហរណ៍ដូចតទៅ :

នៅប្រទេសកម្ពុជាយើងប្រាង្គប្រាសាទ និង រមណីយដ្ឋានត្រូវបានចាត់ទុកជាបេតិកភណ្ឌជាតិ ដូចជា ប្រាសាទអង្គរវត្ត ប្រាសាទបាយ័ន ប្រាសាទតាព្រហ្ម-ល- ។

ក្រៅពីនេះ ភ្នំឧត្តុង្គ ភ្នំតូលែន ក្បាលស្ពាន^(១) ភ្នំបូកគោ ភ្នំគីរិរម្យ ព្រះវិហារសសរមួយរយ និង ភ្នំសំបុក (ខេត្តក្រចេះ) បឹងទន្លេសាប ភ្នំក្រវាញ បារាយណ៍ទឹកថ្លា ត្រូវបានចាត់ទុកជាបេតិកភណ្ឌធម្មជាតិ និង វប្បធម៌ ។

ប្រាង្គប្រាសាទ និង រមណីយដ្ឋានដ៏ច្រើនខាងលើនេះដែលរាប់មិនទាន់អស់នៅឡើយនោះ ជាដុំថ្ម ជាភ្នំ ជាព្រៃព្រឹក្សា សរុបមកជារបស់មានរូប (matériel) ។ ទស្សនៈពិភពលោកសព្វថ្ងៃ ភ្ជាប់របស់ឥតរូបដែលស្ថាបមិនបាន មើលមិនឃើញ (immatériel ou intangible) ទាំងអស់នោះជា បេតិកភណ្ឌដែរ ។

(១) គឺមិនមានតែនៅលើរបស់អ្វីដែលឃើញនោះទេ
 (២) រមណីយដ្ឋានក្បាលស្ពាន ជាស្ថិតនៅខេត្តសៀមរាប ដែលមានប្លាក់លិខិតរាប់ 1000 នៅនឹងថ្មបាក់ស្លឹង (Rivière aux mille lingas)

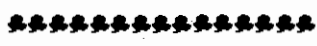

គេអោយឈ្មោះថាជាបេតិកភណ្ឌគំនិត វិ ស្មារតី (patrimoine spirituel) ។ ខ្ញុំសូមលើកយកឧទាហរណ៍មួយមកជំរាបតទៅទៀត ។ រមណីយដ្ឋានក្បាលស្ពានជាស្ទឹងដែលមានទឹកហូរច្រាក់ពីភ្នំ ។ នៅខាងក្រោមក្បាលស្ពានបុព្វបុរសមិនដឹងជាធ្វើយ៉ាងណា ទើបអាចធ្លាក់បានឧមាយោនី និងសិវលិង្គនៅជាប់នឹងថ្មតាមបណ្តោយបាតស្ទឹងប្រវែងប្រហែល ២០០ម ។ ស្ទឹងនេះគេអោយ ឈ្មោះថា ស្ទឹងលិង្គមួយពាន់ (1000) "Rivière aux mille lingas" ។ យើងគួរសួររកវិសគល់ថា ហេតុអ្វីបានជាបុព្វបុរសខ្មែរធ្លាក់រូបលិង្គ និង យោនីនៅបាតស្ទឹងដូចនេះ ? ចំណែកមានតែមួយ គឺមកពីជំនឿលើលទ្ធិព្រហ្មញ្ញសាសនាដែលយកលិង្គព្រះឥសូរ វិ សិវលិង្គ និង ឧមាយោនីជាទិសក្តារបូជា ។ ទឹកស្ទឹងដែលហូរកាត់ សិវលិង្គ និង ឧមាយោនី ជាទឹកមន្ត អាចផ្តល់នូវសិរីសួស្តី ជ័យមង្គល គ្រប់បែបយ៉ាងដល់នរណាដែលបានជីកបានដូចគ្នា ។ សរុបសេចក្តីមក បេតិកភណ្ឌប្រវត្តិ និង អរូបិយមាតិកាស្នេហាដូចលោក Léon Pressouyre ⁽²⁾ មានប្រសាសន៍ខាងលើនេះស្រាប់ ។

៧៩៩ ទី

អច្ឆរិយភ័ក្ត្រទាំងប្រាំពីរនៃសកលលោក

Les Sept Merveilles du monde

អ្នកចេះដឹងខ្មែរយើងមួយចំនួន បានពោលថាប្រាសាទអង្គរវត្តជាអច្ឆរិយភ័ក្ត្រទី៧ នៃសកលលោក ។ អ្នកពោលនោះ ប្រហែលជាបានឮតៗគ្នាមកតែប៉ុន្មាននោះ ។ ឥឡូវនេះខ្ញុំសូមជំរាបលោកគ្រូ-អ្នកគ្រូពីចំនាត់ថ្នាក់អច្ឆរិយភ័ក្ត្រដែលសកលលោកបានដឹង បានឮគ្រប់គ្នា តែអច្ឆរិយភ័ក្ត្រទាំងប្រាំពីរនោះរលាយរលត់បាត់ស្រមោលអស់ទៅហើយ ។ សព្វថ្ងៃនេះ នៅសល់តែពីរម៉ឺនៃប្រទេសអេស៊ីបប៉ុន្មាននោះ ។

- ១- ចេតិយនៃប្រទេសអេស៊ីប Les pyramides d'Egypte.
- ២- ឧទ្យានយោល វី ព្យូររបស់ព្រះរាជិនី សេមីរាមីសដែលមានព្រះនាមល្បីល្បាញនៃប្រទេសអាស៊ីរី ។
ព្រះនាងទ្រង់ជាព្រះអគ្គមហេសីនៃព្រះបាទ នីណូស ។
Les jardins suspendus de Sémiramis à Barbylone.
- 3- បដិមាករធ្វើពីមាស និង ភ្នំនៃព្រះអាទិទេព Zeus Olympien ធ្លាក់ដោយ Phidias
La statue en or et en ivoire de Zeus Olympien par Phidias.
- ៤- វិហារនៃទេវតាព្រះនាម Artémis នៅ Ephèse.
Le temple d'Artémis à Ephèse.

(2) សាស្ត្រាចារ្យនៅសាកលវិទ្យាល័យបារ៉ែស I ប្រធានគណៈកម្មការការពារបូជនីយដ្ឋានជាតិនៅបុសនី អេស៊ីរី (Bosnie Herzégovine) នៅអង្គការយូណេស្កូ ។

- ៥- មតកចេតិយរបស់ស្តេច ម៉ូសូលនៅហាលីការណាសូ Le tombeau de Mausole.
- ៦- បដិមាករធំមហិមានៅរ៉ូដ Le colosse de Rhodes.
- ៧- ស៊ែននៅ អាឡេឌសង់ទ្រី Le phare d'Alexandrie.

កំណត់ចំណាំ : អច្ឆរិយវត្ថុទាំង ៧ ខាងលើនេះ លោក Strabon ជនជាតិក្រិចបានសរសេរក្នុងសៀវភៅ ភូមិវិទ្យារបស់លោក ។ លោក Strabon កើតនៅឆ្នាំ 58 មុន គ.ស ។

នៅលើពិភពលោកយើងសព្វថ្ងៃ មានអច្ឆរិយវត្ថុជាច្រើនដែលអង្គការយូណេស្កូ ដោយមានការស្នើអំពី ប្រទេសសាមីបានបញ្ចូលក្នុងបេតិកភណ្ឌពិភពលោក ដូចជាប្រាសាទអង្គរវត្ត ។ តាមខ្ញុំដឹង ប្រទេសកម្ពុជាយើងបាន ស្នើសុំបញ្ចូលជាបេតិកភណ្ឌពិភពលោក ប្រាសាទបន្ទាយឆ្មារ និង ប្រាសាទព្រះវិហារ ភ្នំឱរ៉ាល់ ភ្នំសំកុស និង បឹងទន្លេសាប ។ អង្គការយូណេស្កូបានធ្វើបដិវរុប (emblème). នៃបេតិកភណ្ឌពិភពលោកជាផ្នែកសំគាល់ ដូចខាងក្រោម ។

Emblème du patrimoine mondial

L'emblème du patrimoine mondial symbolise l'interdépendance entre la diversité culturelle et naturelle du monde. Le carré central illustre le produit du savoir-faire et de l'inspiration de l'être humain, et le cercle, les dons de la nature. L'emblème est rond comme le monde et symbolise la protection du patrimoine de l'humanité.

សេចក្តីប្រែ

បដិវរុបនៃបេតិកភណ្ឌពិភពលោក ជាសិទ្ធិរបស់ភាពចំណុះគ្នាទៅវិញទៅមក រវាងភាពទីទៃពីគ្នានៃ វប្បធម៌ និង ធម្មជាតិរបស់ពិភពលោក ។ ការរំលោភបំពានធ្វើអោយវិស្វកម្មផលិតផលកើតចេញជាបំណិន និង បញ្ហាញាណ (ប្រាជ្ញាផុស) របស់មនុស្សលោក និង មណ្ឌលមូលធ្វើអោយវិស្វកម្ម ⁽¹⁾ អំណោយធម្មជាតិ ។ បដិវរុបមានរាងមូលដូច ពិភពលោកហើយជាសិទ្ធិរបស់នៃការការពារបេតិកភណ្ឌនៃមនុស្សជាតិ ។

៧៦ ៨

⁽¹⁾ វិស្វកម្មភាព : illustration ភាពប្រកបដោយកិត្តិយស ។

តារាងតំលៃសេវាសម្រាប់កម្មវិធីស្រុក

(តម្លៃសេវាសម្រាប់ឆ្នាំ ១១ ទំព័រ ១៨)

លោក ថែម ជាន អនុប្រធានមន្ទីរ អ.យ.ក ខេត្តកំពង់ចាមបានបន្ថែមឈ្មោះភូមិ-ស្រុកមួយចំនួនដូចខាងក្រោម តាមការអំពាវនាវរបស់គណៈកម្មាធិការនាយក ស.ប.ស.ខ ។

ក្រាំង : ពាក្យក្រាំងនេះមានឈ្មោះភូមិមួយ ភូមិតាំងក្រាំង ឃុំតាំងក្រាំង ស្រុកបាធាយ ខេត្តកំពង់ចាម ។

- ក្រាំងលាត (ភូមិតិរច្ឆាន) កំពង់ឆ្នាំង
- ក្រាំងយ៉ុង (ខេត្តកណ្តាល)

ខ្នារ : ពាក្យខ្នារនេះជាឈ្មោះភូមិមួយ គឺ ភូមិខ្នារ ឃុំស្ទឹងជ័យ ស្រុកជើងព្រៃ ខេត្តកំពង់ចាម ។

- ភូមិខ្នារ ឃុំស្រឡប់ ស្រុកត្បូងឃ្មុំ ខេត្តកំពង់ចាម ។
- ភូមិខ្នារ ឃុំខ្នារស ស្រុកស្រីសន្ធរ ខេត្តកំពង់ចាម ។

គោក : ពាក្យគោកនេះជាឈ្មោះភូមិមួយ គឺ ភូមិគោករៀង ឃុំគោករៀង ស្រុកជើងព្រៃ ខេត្តកំពង់ចាម ។

- ភូមិគោកចារ និង ភូមិគោកស្រុក ឃុំគោកស្រុក ស្រុកតំបែរ ខេត្តកំពង់ចាម ។

ដំបូក : ភូមិដែលប្រើពាក្យនេះមានភូមិ ដំបូកខ្ពស់ ឃុំស្ទឹងជ័យ ស្រុកជើងព្រៃ ខេត្តកំពង់ចាម ។

តាំង : ក្នុងខេត្តកំពង់ចាមមាន ភូមិតាំងគោក (សម័យសង្គមរាស្ត្រនិយម ឃុំតាំងគោក ស្រុកជើងព្រៃ បច្ចុប្បន្នស្ថិតនៅឃុំសំបូរ ស្រុកបាធាយ ។

- ភូមិតាំងត្រសាំង ឃុំតាំងត្រសាំង ស្រុកបាធាយ ខេត្តកំពង់ចាម ។

ទួល : មានឈ្មោះភូមិទួលតាហោ ឃុំគងជ័យ ស្រុកអូររាំងឌី ។

- ភូមិទួល ឃុំបាធាយ ស្រុកបាធាយ ។
- ភូមិទួលសូកី ឃុំទួលសូកី ស្រុកអូររាំងឌី ខេត្តកំពង់ចាម ។
- ភូមិទួលសំបូរ ឃុំទួលសំបូរ ស្រុកស្ទឹងត្រង់ ខេត្តកំពង់ចាម ។
- ឃុំទួលព្រះឃ្លាំង ស្រុកស្ទឹងត្រង់ ខេត្តកំពង់ចាម ។
- ភូមិទួលស្នួល ឃុំទួលស្នួល ស្រុកក្រចេះ ខេត្តកំពង់ចាម ។

ខ្ញុំបានសរសេរលិខិត បួន ធ្វើជូនចំពោះ :

- ១- លោក ហាក់ សឹងឈី ប្រធានមន្ទីរ អ. យ. ក ខេត្តតាកែវ
- ២- លោក ចាន់ យន ប្រធានគណៈកម្មាធិការ ស. ប. ស. ខ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ
- ៣- លោក ភូ តិកុក ប្រធានមន្ទីរ អ.យ.ក ខេត្តកំពត
- ៤- លោក ថោង ស៊ុន តូ អនុប្រធាន អ. យ. ក. ខេត្តកណ្តាល

ដើម្បីសូមជួយស្រាវជ្រាវក្នុងខេត្តរបស់លោក នូវឈ្មោះ ភូមិ ឃុំ ស្រុកដែលមានអង្គនៅពីមុខ ។

មុននឹងបានចំលើយពីលោកទាំងបួនរូបខាងលើ ខ្ញុំសូមលោកគ្រូ-អ្នកគ្រូ រៀនខ្លួនជាមួយខ្ញុំ ថាតើមូលហេតុអ្វីបានជាខេត្តតាកែវ កណ្តាល កំពង់ស្ពឺ និង កំពតមានឈ្មោះភូមិស្រុកដែលមានអង្គនៅពីមុខច្រើនម៉្លេះ ? ។ ដើម្បីបំបាត់ចង់ដឹងនេះ គួរលោកគ្រូ-អ្នកគ្រូសិក្សាស្រាវជ្រាវ ដោយមានការសំនេះសំនាលជាមួយចាស់ព្រឹទ្ធាចារ្យ ឬរាវរកឯកសារសរសេរពីរឿងនេះ ។ ខ្លួនខ្ញុំផ្ទាល់មិនទាន់អត្តនោម័ត ឆ្លើយសំណួរនៅឡើយទេ ដោយមិនមានឯកសារជាបង្អែក ។

បន្ទាប់ទៅនេះ យើងគួរអោយនឹក « អង្គ » ជាមុន ។ តាមវចនានុក្រមខ្មែរ ទំព័រ 1572 យើងបានដឹងថាអង្គ ជាអង្គជាតិព្រះឥសូរ ឬសិវលិង្គ ។ ខ្មែរសម័យបុរាណហៅថាដែលធ្វើជាបូជសិវលិង្គថា " អង្គ (ហៅកាត់ខ្លីមកពីពាក្យអង្គជាតិ) ហៅថា ឧមាយោនី (និមិត្តនាមឧមា) ថាបំពង់ខ្លី ។ ទឹកដែលស្រោចលើថ្មទាំងពីរប្រភេទនេះហៅថា ទឹកអង្គបំពង់ខ្លី ។ ក្នុងសម័យដែលខ្មែរកំពុងកាន់សាសនាព្រាហ្មណ៍ពេញទី ឥសូរជន និង ប្រជាជនច្រើនជីកស្រះសាងអង្គ ទុកជាទីគោរព ក្នុងទីប្រជុំជនមួយៗ សឹងនៅមានរូប និង ឈ្មោះជាប់មកដល់សព្វថ្ងៃនេះច្រើនអន្លើ ដូចយ៉ាងអង្គតាសោម អង្គតារាជ អង្គស្នួល ជាដើម " ។

ដោយបានឃើញផ្ទាល់ភ្នែក កាលខ្ញុំជាអធិការបឋមសិក្សានៅខេត្តកំពង់ស្ពឺ ឆ្នាំ ១៩៦២ ខ្ញុំអាចពិពណ៌នាជូនដូចតទៅ :

ដើម្បីអោយសិរស្តី ដឹងមង្គលកើតមានដល់ស្រុកភូមិរបស់ខ្លួន ប្រជាជនបានប្រលូកគ្នាជីកស្រះមួយក្នុងបរិវេណវត្ត គេសង្កេតឃើញច្រើនតែនៅមុខព្រះវិហារ ។ នៅពេលកំពុងជីកនោះ គេទុកដីមួយដុំដូចជាកោះនៅកណ្តាលស្រះ ហើយមានរាងដូចសាជី ។ នៅកំពូលកោះតូចនេះ អ្នកស្រុកដកលំលិង្គព្រះឥសូរ និង ឧមាយោនី ទុកជាទីសក្ការបូជា ។ ទឹកភ្លៀងដែលធ្លាក់លើសិវលិង្គ និង ឧមាយោនីបង្កើតបានទឹកអង្គបំពង់ខ្លីហូរធ្លាក់ចូលទៅក្នុងស្រះ ។ អ្នកភូមិដងទឹកនេះទៅជីក និង លុបលាងខ្លួនដើម្បីសុំសេចក្តីសុខ សេចក្តីចំរើន រកស៊ីមានបាន ។

នៅឆ្នាំ ១៩៦២ នៅពេលដែលខ្ញុំបានទៅកាន់វត្តមួយដែលមានអង្គ ព្រះគ្រូចៅអធិការវត្ត មានពុទ្ធដីកាថា ឥឡូវនេះមិនមានតំកល់សិវលិង្គទៀតឡើយ ។ អ្នកស្រុកបានធ្វើរាន (ដូចរានទេវតាសព្វថ្ងៃ) និង បានយកព្រះ ពុទ្ធរូបមួយអង្គទៅតំកល់នៅក្នុងរានទេវតានោះជំនួសវិញ ។

បច្ចុប្បន្ននេះ រានទេវតានោះក្លាយជាព្រះវិហារមួយតំកល់ព្រះពុទ្ធរូប ។ នៅកន្លែងខ្លះទៀត គេមិនបាន ឃើញអង្គ ដូចខ្ញុំបានពណ៌នាមកខាងដើមនោះទេ ។ គេមិនបានស្គាល់ អង្គ ថាជាអ្វីឡើយ តែគេស្គាល់តែឈ្មោះភូមិ ឃុំរបស់គេដែលមានពាក្យ " អង្គ " ។

ដើម្បីរក្សាទុករូបភាព " អង្គ " និង ឧបាយោនីក្នុងរូបភាពនៃលោកគ្រូ-អ្នកគ្រូ ខ្ញុំសូមជូនរូបថត នៅទំព័រក្រោយ ។

ដើម្បីជូនប្រាប់បន្ថែមអំពីការគោរពបូជាសិវលិង្គ និង ឧបាយោនី ខ្ញុំសូមជំរាបថា នៅខេត្តសៀមរាប ជាទំនៀមទំលាប់ ប្រជាជននៅជិតប្រាសាទអង្គរវត្ត និង ប្រាសាទដទៃទៀត នៅពេលចូលឆ្នាំម្តងៗ តែងតែយកទឹក ទៅស្រោចលើលិង្គ និង យោនីដែលមាននៅក្នុងប្រាសាទនោះ ។ ទឹកដែលហូរធ្លាក់ចុះតាមចង្កូរយោនីត្រូវបាន ត្រងយកទៅផ្ទះវិញ ដើម្បីរក្សាទុកលុបលាងមុខ វិញ្ញ័យព្រះព្រំលើទ្រព្យសម្បត្តិក្នុងផ្ទះដើម្បីសុំសេចក្តីសុខចម្រើន និង សុភមង្គលក្នុងគ្រួសារ ។

ឥឡូវនេះ ខេត្តតាកែវ និង ខេត្តកំពង់ស្ពឺ បានផ្តល់ចំណើយមកដល់គណៈកម្មាធិការនាយកមុនគេ ។ ដូចនេះ សូមលោកគ្រូ-អ្នកគ្រូតាមដានដូចតទៅ :

ខេត្តតាកែវ

លោកប្រធានមន្ទីរ អ.យ.ក ខេត្តតាកែវបានចាត់លោក ឈួក បុល អគ្គលេខាធិការ ស.ប.ស.ខ ខេត្តអោយធ្វើការស្រាវជ្រាវតាម សំនួមពររបស់ខ្ញុំ ។ លោក ឈួក បុល មានប្រសាសន៍ថា « ខ្ញុំបាទស្រាវជ្រាវរក ឃើញមួយចំនួនធំហើយ តែនៅមិនទាន់អស់ទេ ព្រោះមានកន្លែងខ្លះយើងខ្ញុំមិនស្គាល់ ហើយក៏មិនដែលបានទៅដល់ ផង » ។

ខាងក្រោមនេះគឺជាឈ្មោះអង្គដែលមានវត្តអារាម និង សាលារៀនជាទីតាំង ។

ចក្ខុវិស័យនានា និង សាលារៀនដែលមានឈ្មោះ " អង្គ " នៅទីនេះ

១- ស្រុកឃានី

1- អង្គសិង្គ	ឃុំចំបក់	2- អង្គរុន	ឃុំត្រពាំងក្រសាំង
3- អង្គ (វត្តអង្គ)	- ត្នោត	4- អង្គបរិច្ចាគ	- ក្រាំងធ្នង់
5- អង្គតាកោត	ឃុំតាំងដូង	6- អង្គកំនប់	ឃុំដូង

២- ស្រុកសំរោង

1- អង្គព្រះស្តេច	ឃុំបឹងត្រពាំងត្បូង	2- អង្គសូឃ្លាំង	ឃុំជីវំពេន

3- អង្គកូរ	- បឹងត្រាព្នៅត្បូង	4- អង្គគោល	- បឹងត្រាព្នៅជើង
5- អង្គតាពៅ	ឃុំខ្នាវ	6- អង្គជុំ	ឃុំខ្នាវ
7- អង្គខ្នាវ	-ដ-	8- អង្គចង្កេរ	- ស្នា
9- អង្គប្រិយ័	ឃុំលំចង់	10- អង្គទន្លាប់	- សំរោង
11- អង្គអង្គញ	-សំរោង	12- អង្គរកា	- បឹងត្រាព្នៅជើង
13- អង្គក្តី	- សឹង		

៣- ក្រុមការងារ

1- អង្គសិទ្ធិ	ឃុំស្រែរនោង	2- អង្គរន	ឃុំគុស
3- អង្គជុំ	- ពពេល	4- អង្គត្នោត	- អង្គតាសោម
5- អង្គតាសោម	- អង្គតាសោម	6- អង្គបក្សី	- ជាងទង
7- អង្គប្រសើរ	- តាកែម	8- អង្គសមាធិ	- លាយបូរ
9- អង្គរនាប	- ត្រាំកក់	10- អង្គមន្ត្រី	- គុស
11- អង្គខ្នាវ	- លាយបូរ	12- អង្គជុំមានលក្ខណ៍	- តាកែម
13- អង្គស្នែង	- គុស	14- អង្គធ្នូកង្សី	- អូសារ៉ាយ
15- អង្គសង្កែ	- អូសារ៉ាយ	16- អង្គស្នាត	- ត្រពាំងធំជើង
17- អង្គឈូក	- ឧត្តមសុរិយា	18- អង្គសីមា	- សំរោង
19- អង្គរកា	- ត្រពាំងធំត្បូង	20- អង្គពណ្ណរាយ	- គុស

៤- ក្រុមការងារម្ចាស់

1- អង្គអណ្តែត	- តាំងយ៉ាប	2- អង្គស្វាយចេក	- ចារ
3- អង្គសង្កែ (សោភណរាម)	-ពៅចាក		

៥- ក្រុមការងារអណ្តែត

1- អង្គសិរិមាលី	ឃុំធ្នាប្រជុំ

៦- ក្រុមប្តូរជលសា

1- អង្គក្រច	ឃុំប្តូរជលសា

៧- ក្រុមជំនុំកែច

1- អង្គមេត្រី ហៅអង្គធ្នូក	ឃុំរកាកុង

៨- ក្រុមប្រឡង

1- អង្គស្តី	ឃុំអង្គខ្នាវ	2- អង្គកែវ	ឃុំខ្នាវ

៩- ប្រភេទទី១

- 1- អង្គរ ឃុំព្រៃរំដេង
- 2- អង្គប្រាសាទ ឃុំអង្គប្រាសាទ
- 3- អង្គ ឃុំកំណប់

១០- ប្រភេទទី២

- 1- អង្គជុំ - ព្រៃធំ

ឈ្មោះភូមិឃុំដែលមានប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅ និង ទីនិមន្តរស់នៅនៅក្បែរ

១- ក្នុងប្រភេទទី១

1- អង្គស្នែង	ឃុំលាយបូរ	2- អង្គសេះ	ឃុំលាយបូរ
3- អង្គតាមោត	-ដ-	4- អង្គតាចាន់	-ដ-
5- អង្គទទា	-ដ-	6- អង្គកាតី	-ដ-
7- អង្គក្រូច	-ដ-	8- អង្គតាតុក	-ដ-
9- អង្គប្រាសាទ	-ដ-	10- អង្គតាកុប	-ដ-
11- អង្គតានូ	-ដ-	12- អង្គតាលិប	-ដ-
13- អង្គតាតូយ	-ដ-	14- អង្គគី	-ដ-
15- អង្គប្រើស	-ដ-	16- អង្គដូនលូក	-ដ-
17- អង្គខ្នាវ	-ដ-	18- អង្គដូនអម	-ដ-
19- អង្គលូកល្បើក	-ដ-	20- អង្គត្រាំពង ឬ ត្រាំពង	-ដ-
21- អង្គតូច	-ដ-	22- អង្គតាតឹម	-ដ-
23- អង្គរំពាក់	ឃុំឧត្តមសុរិយា	24- អង្គចុងអាង	ឃុំឧត្តមសុរិយា
25- អង្គជាលីតូច	-ដ-	26- អង្គជាលីធំ	-ដ-
27- អង្គថ្មតោល	-ដ-	28- អង្គចាក់ជាល	ឃុំពពេល
29- អង្គគី	ឃុំពពេល	30- អង្គស្រងាំ	-ដ-
31- អង្គក្រណាញ់	- ជាងទង		

២- ប្រភេទទី២

- 1- អង្គតាខាន់ ឃុំរំចង់(ឈ្មោះអ្នកកាន់កាប់ពីមុន)
- 2- អង្គតាយួនឃុំរំចង់(ឈ្មោះអ្នកកាន់កាប់ពីមុន)
- 3- អង្គ (គ្មានឈ្មោះ) នៅខាងកើតភូមិព្រៃលើទាលវត្តពោធិវិទ្យុ

៣- ប្រភេទទី៣

- 1- អង្គខ្នាវ ឃុំរកាកុង
- 2- អង្គប្រសំស្វា ឃុំរកាកុង

៤- ស្រុកត្រពាំង

- 1- អង្គខ្នុរ (ឈ្មោះឃុំមួយ) 2- អង្គត្រីវិ ឃុំខ្នាវ

៥- ស្រុកគិរីវង់

- 1- អង្គប្រាសាទ (ឈ្មោះឃុំមួយ)

ខេត្តកំពង់ស្ពឺ

លោកចាន់យន ប្រធានគណៈកម្មាធិការ ស.ប.ស.ខ ខេត្ត បានធ្វើឈ្មោះសាលារៀនដែលមានពាក្យ "អង្គ" នៅខាងមុខដូចមានក្នុងបញ្ជីខាងក្រោមនេះ ។

១- ស្រុកគគីរ

1- អង្គរោង ឃុំមហាបូស្សី (សាលា-វត្ត)	2- អង្គតាព្រះ ឃុំមហាបូស្សី (សាលា-វត្ត)
3- អង្គតាព្រះ -ដ- (អនុវិទ្យាល័យ)	4- អង្គរៀន - ទឹកល្អក់ (-ដ-)
5- អង្គភ្នែក ឃុំស្រង់ (សាលា-វត្ត)	6- អង្គអណ្តែត - ជង្រុក (-ដ-)
7- អង្គជុំ ឃុំរកាកោះ (-ដ-)	8- អង្គតារម្ម - ស្រង់ (-ដ-)
9- អង្គក្តី - ព្រៃវិហារ (-ដ-)	10- អង្គមន្ត្រីមី - ព្រៃវិហារ (-ដ-)
11- អង្គព្រះស្រី - ព្រៃព្យាតិ (-ដ-)	12- អង្គទន្លាប់ - ព្រៃព្យាតិ (-ដ-)
13- អង្គលំទង - ស្នំក្រពើ (-ដ-)	14- អង្គព្រះពាន - វាល (-ដ-)
15- អង្គមានជ័យ - វាល (-ដ-)	16- អង្គរមាស - ជង្រុក (-ដ-)

២- ស្រុកច្បារមន

- 1- អង្គប្រាសាទ ឃុំច្បារមន (សាលា-វត្ត) 2- អង្គសើរី ឃុំសុព័រទេព (ពីមុនមានវត្ត)

៣- ស្រុកសំរោងទង

1- អង្គខ្មៅ ឃុំសំបូរ (វត្ត-សាលា)	2- អង្គទន្លាប់ -សំរោងទង (វត្ត-សាលា)
3- អង្គព្យាត - តាំងត្រូច (-ដ-)	4- អង្គសត្វា - ធម្មតាអរ (-ដ-)
5- អង្គពោធិ - សុះ (-ដ-)	6- អង្គតាម៉ៅ - តាំងត្រូច (-ដ-)
7- អង្គស្រងែ - រលាំងត្រើល (-ដ-)	8- អង្គមេត្រី - រលាំងត្រើល (-ដ-)
9- អង្គចី - ញាយ (-ដ-)	

៤- ស្រុកឧដុង្គ

10- អង្គសណ្តាន់ ឃុំព្រះស្រែ (សាលា-វត្ត)	11- អង្គតាឯក ឃុំភ្នំតូច (សាលា-វត្ត)
12- អង្គតាប៉ុក ឃុំជើងរាស់ (សាលា-វត្ត)	13- អង្គព្រលឹង - ត្រាចទង (-ដ-)

៥- ប្រភេទបរិក្ខារ

1- អង្គមាស	ឃុំផ្សេង	(សាលា-វត្ត)	2- អង្គស្តុក	ឃុំទួលអំពិល	(-ដ-)
3- អង្គស្តុក	- ទួលអំពិល	(អនុវិទ្យាល័យ)	4- គ្រូពាំងអង្គ	- ភារីមានជ័យ	(-ដ-)
5- អង្គនាល	- ស្វាយចេប	(វត្ត-សាលា)	6- អង្គតាផល	- កក់	(-ដ-)
7- អង្គលំទង	- និទាន	(-ដ-)	8- អង្គខ្នារ	- និទាន	(-ដ-)
9- អង្គសាយ	- ទួលសាលា	(-ដ-)	10- អង្គអណ្តែត	- ពោធិអង្រែង	(-ដ-)
11- អង្គពពេល	- ពោធិអង្រែង	(-ដ-)			

ពន្យល់ពាក្យ : ត្រាំ

ឈ្មោះភូមិដែលមានពាក្យត្រាំ ពីមុខដូចជា ត្រាំខ្នារ ត្រាំកក់ ត្រាំសសរ ជាដើមមានន័យថា រយៈផ្លូវល្អម អោយសត្វពាហនៈត្រាំទឹក ផឹកទឹកបាន គឺដំណាក់ពីមួយទៅមួយដែលមានចំងាយផ្លូវដល់មកត្រង់នោះត្រូវ តែដាក់រទេះ បញ្ឈប់ដី បង្កប់សំរាកសិន ដើម្បីកុំអោយហួសកំលាំងសត្វពាហនៈ ។

(វចនានុក្រមខ្មែរ ទំព័រ 382)

សូមទៅស្រ្តីម្នាក់មើលបច្ចៀន ប្រសើរជាងបច្ចៀនខុស

សូមគំរូសួរថា តើផែនដីបានអោយអ្វីខ្លះដល់អ្នក ?
 ប៉ុន្តែគំរូសួរថា តើអ្នកបានផ្តល់អ្វីខ្លះហើយដល់ផែនដី ?

ទស្សនៈវិទូក្រិច

ផ្ទាំងទី ១៣០

(ស.វទី ៧)

- ព្រះសិវលិង្គ

ចំលងចេញពីសៀវភៅប្រវត្តិសាស្ត្រប្រទេសកម្ពុជា របស់លោកបណ្ឌិត ឧ. ត្រាណា ឆ្នាំ 1996

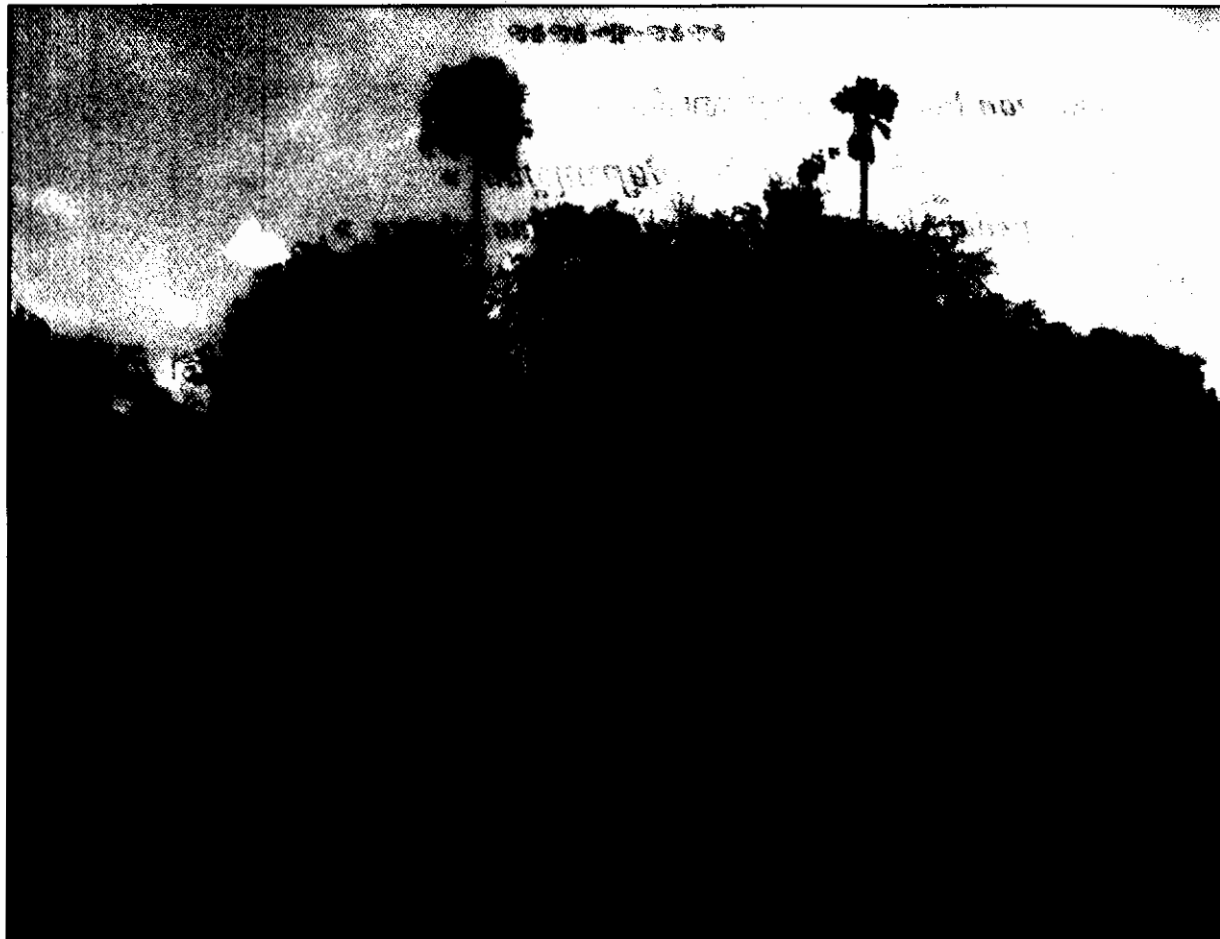
នេះជាឧទាហរណ៍នៃអំពើច្នៃខ្មៅ គំរាមកំហែងចំពោះសន្តិសុខជាតិ និងសុខុមាលភាពប្រជាជន ប្រទេសកម្ពុជា ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ។

នៅមុនវត្តអង្គព្រះស្រី ហៅវត្តអង្គរាជ ស្ថិតនៅឃុំព្រៃព្រាតិ ស្រុកពងពិសិ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ មានស្រះមួយធំ រាងបួនជ្រុងស្មើ ។ ជ្រុងនីមួយៗ ប្រវែងប្រហែល 100ម ។ នៅកណ្តាលស្រះមានទីទួលមួយ ។ នៅចំកណ្តាលទួល គេឃើញរណ្តៅមួយមានកូនឈើដុះពេញ ។

គាជី យាយជីនៅក្នុងវត្តបានផ្តល់ព័ត៌មានអោយដឹងថា ពីបុរាណកាលនៅកណ្តាលទួលនេះមានខ្សែនធ្វើពី ឥដ្ឋរាងបួនជ្រុងស្មើ ។ នៅឈើខ្សែនគាត់មិនឃើញ រឺដឹងថាមានតំកល់អ្វីឡើយ ។ គាត់មានប្រសាសន៍ថា តាំងពីគាត់ ដឹងក្តីមក បានឃើញខ្សែនតែប៉ុណ្ណឹង ។

នាបច្ចុប្បន្នកាលនេះ ខ្សែនត្រូវបានគាត់រំលឹងយកឥដ្ឋអស់ហើយ ។

នៅមុខវត្តអង្គរមាន ប៉ុជ្រែក ប្រុកតងពិសី ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ប្រទេសកម្ពុជាមានទឹកថ្លាចូលដល់ទ្វីបវិញ ព្រះវិហារតូចមួយសង់នៅលើដីខ្ពង ស្ថិតនៅកណ្តាលស្រះ ។ កាលពីមុនព្រះវិហារនេះសាងសង់អំពីឈើ ប្រក់ក្បឿង តែឥឡូវនេះអំពីថ្មប្រក់ក្បឿង ។

យើងអាចសន្និដ្ឋានបានថា ទីតាំងព្រះវិហារសព្វថ្ងៃជាទីតាំងដកល់សិវលិង្គ និងឧទ្ទាយានី ។

ប្រតិទិន្យម៉ារ៉ាតុង

អ្នករត់ម៉ារ៉ាតុង គឺជាអ្នករត់ប្រណាំង ក្នុងចម្ងាយប្រវែង 42,195 គម ។

ចាប់ពីឆ្នាំ ១៨៩៦ រត់ម៉ារ៉ាតុងជាវិញ្ញាណនៃកីឡាអូឡាំពិក ដែលបានប្រតិស្ថានាមឡើងដើម្បីជានិមិត្តរូប នៃបេសកកម្មដ៏ធំធេង របស់ទាហានជាតិក្រិករត់តំបន់ម៉ារ៉ាតុង ដល់ក្រុងអាថែន ។

ក្នុងឆ្នាំ ៤៩០ មុន គ.ស ព្រឹត្តិការណ៍នេះបានកើតឡើង ដូចតទៅ :

ព្រះអាទិត្យចាំងចែងនៅលើតំបន់ម៉ារ៉ាតុង គួរអោយត្រេកត្រអាល ។ តំបន់នេះមានចម្ងាយជាង ៤០ គីឡូម៉ែត្រពីក្រុងអាថែនរាជធានីក្រិក ។ ទីនោះប្រជាជនរស់នៅដោយសុខសាន្ត និង សុខសន្តិភាព ។ ... ក៏ប៉ុន្តែ ឥឡូវនេះ នាថ្ងៃទី១៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ៤៩០ មុន គ.ស កន្លែងនោះក្លាយជាទីពិរាម លេចឡើងនូវសំលេងអាវុធ សំលេងគ្រោកគ្រាតរបស់កងទ័ព លុបបំបាត់អស់សំលេងវៃយ៉ាង ដូចកាលពីមុនហើយ ។ នៅម៉ារ៉ាតុងមានកងទ័ព ពែកស៍ ៣ម៉ឺននាក់ ប្រឈមមុខនឹងកងទ័ពក្រិក ១ម៉ឺននាក់ ។

ឈាម គឺសមុទ្រអេហ្សេ ដែលត្របដណ្តប់វាលទំនាប និង ទុកវាលខ្សាច់ ជាខណ្ឌសីមារវាងសមុទ្រ និង ភ្នំកំពែងក្រុងអាថែន ។ នៅលើវាលខ្សាច់កងទ័ពពែកស៍ មានវិន័យ ប្រមូលផ្តុំនៅទីនោះ ។ គេថាជាកងទ័ព ពិសេស ពូកែបាញ់ព្រួញ ពាក់អាវុធជាសញ្ញានៃជនជាតិតំបន់ឧបទ្វីបខាងកើត ។ នេះ គឺជាកងទ័ពដាវីយ៉ុស ស្តេចរបស់ជនជាតិពែកស៍ ។ ប្រជាជនក្រិកនៅក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់អាថែនក្តៅក្រហាយ ចំពោះវត្តមាន កងទ័ពបាទិក ។ អាថែន មានកំពែងការពារមាំណាស់ តែដាវីយ៉ុសបង្ខំបញ្ជូនកងទ័ពទៅបំផ្លាញអាថែន ។

បើដូចនេះ តើអាថែនក្លាយទៅជាយ៉ាងណាដែរ? ។ នៅលើកំពូលភ្នំ ដែលការពារអាថែនមានកងទ័ព ៩ពាន់ នាក់ និង ទ័ពប្រេអ៊ីយ៉ង់១ពាន់នាក់ (ទ័ពសម្ព័ន្ធមិត្ត) មានកន្លែងការពារមាំស្រេចហើយ ។

បន្ទាប់មកកងទ័ពបានប្រឈមមុខគ្នាមួយទល់នឹងបី ... ។

អាថែនដឹងថា សង្គ្រាមនេះមុខជានឹងបរាជ័យហើយ ក៏បញ្ជាអោយបេសកជនម្នាក់រត់ទៅពីជនជាតិស្ប៉ាត (រដ្ឋ របស់ក្រិក) អោយមកជួយ ។ រយៈពេល២ថ្ងៃ បេសកជនរត់ពីម៉ារ៉ាតុងទៅស្ប៉ាត និង ត្រលប់មកវិញបាន ក្នុង ចម្ងាយ ២៤០ គីឡូម៉ែត្រ ក៏ប៉ុន្តែជនជាតិនេះមិនអាចជួយធ្វើសង្គ្រាមបានទេ មុនថ្ងៃបុណ្យសាសនារបស់ខ្លួនដែលនឹង ប្រព្រឹត្តទៅ ២ -៣ថ្ងៃខាងមុខ ។

កងទ័ពអាថែនអង់អាចណាស់ ល្អិកណារកកងទ័ពជំនួយមិនបានក៏ដោយ ក៏កងទ័ពនេះការពារថ្ងៃថ្ងៃបំផុត សិទ្ធិសេរីភាពជាតិ និង បូរណភាពទឹកដី ។ ពួកគេស្លៀកពាក់ខ្លីៗ ហើយស្តើង ការពារខ្លួនក្នុងកំពែងមាំ កាន់ខែល ដ៏ក្លាហាន ជាកងទ័ពគប់ និងចោលលំពែង ។

លំដាប់ពេលនោះ សង្គ្រាមចាប់ផ្តើម ។ ទ័ពអាថែនរៀបជាប្រាំបីជាន់ បាញ់ព្រួញចេញពីភ្នំលាន់ដូចព្យុះ ហើយពួកគេគេចផុតពីព្រួញបាញ់មិត្តចេញពីវាលរាប ។ ឥឡូវគេប្រយុទ្ធគ្នាម្នាក់ទល់ម្នាក់ ទ័ពដាវីយ៉ុសរុញច្រានទ័ព ក្រិកអោយថយក្រោយ ។ ការដកថយយកល្បិច ទ័ពក្រិករកបង្អែកឡើងវិញ បាញ់ព្រួញដូចទឹកភ្លៀង ស្រពស្រោច

ទៅលើទ័ពពែកស៍អោយងាប់គរជើងលើគ្នានៅជើងភ្នំ ព្រោះគ្មានអ្វីការពារ ។ ពួកពែកស៍រត់ប្រាស់អាយុ ខ្លះលង់ទឹក ខ្លះរត់សំដៅសំពៅដ៏ត្រដាបត្រដួស រត់ចេញទៅប្រទេសពែកស៍វិញ ។ កងទ័ពពែកស៍ស្លាប់រាប់ពាន់នាក់ អាថែមបាន ជ័យជំនះទាំងស្រុង ... ។

នៅក្នុងសង្គ្រាម កងទ័ពពែកស៍ស្លាប់អស់ ៦៤០០នាក់ ឯក្រិកអស់តែ១៩២នាក់ប៉ុណ្ណោះ ។ នេះជាជ័យជំនះ ដ៏អស្ចារ្យ ក៏ប៉ុន្តែប្រជាជនអាថែមពុំទាន់បានដឹងទេ ។ ... គេនិយាយថាមានទាហានឈ្មោះ ហ្វីលីព្វីដេសរត់លឿន ណាស់ ទទួលភារកិច្ចទៅប្រាប់ដល់ក្រុងអាថែមពីជ័យជំនះដ៏ថ្លៃថ្នូរនេះ ។ ក្នុងរយៈពេល ៤ម៉ោង ហ្វីលីព្វីដេសរត់ លឿនជាងទំលាប់របស់គាត់ កំលាំងទាំងឡាយរបស់គាត់ប្រមូលផ្តុំមកលើមូលហេតុដ៏ល្អនេះ គឺបេសកកម្មដ៏ល្អ ពិសេស ។

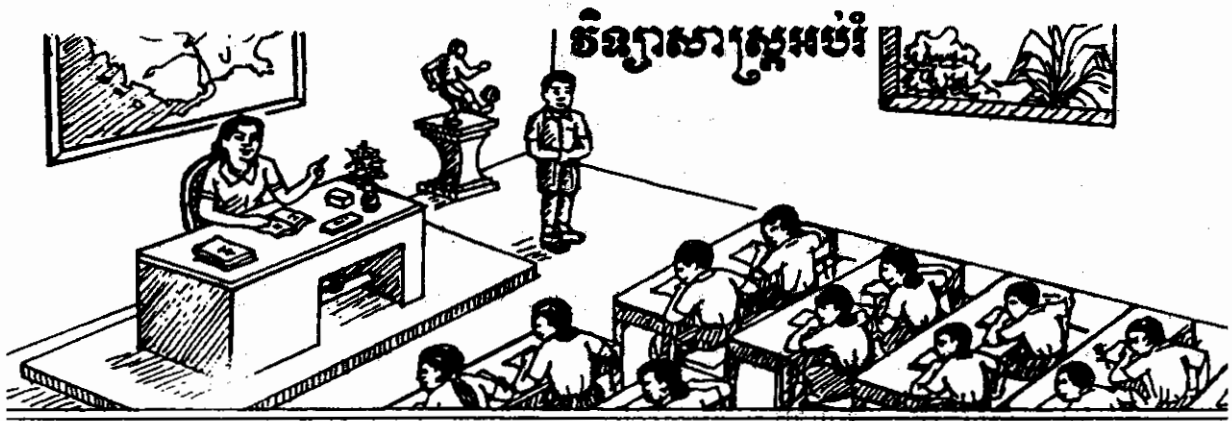
ហ្វីលីព្វីដេសរត់ ... រត់ រត់គ្មានគិតអ្វីទាំងអស់ ។ គេដកដង្ហើមតាមមាត់ មុខឡើងក្រហមប្រាល ខ្លួនប្រលាក់សុទ្ធតែ ញើស គេក្តាប់ដៃខំរត់ទៀត រត់ទាល់តែស្លាប់ពងកអស់ជាតិទឹកពីខ្លួន ។

ទីបញ្ចប់ មកដល់ក្រុងអាថែមហើយ ប្រជាជនរត់មករកហ្វីលីព្វីដេស ដែលបាននិយាយថា៖ " យើង សប្បាយទៅ ប្រជាជនក្រិក ! យើងឈ្នះហើយ ! " រួចដួលត្រងតែម្តង ... ។

គេនិយាយថា ហ្វីលីព្វីដេស ស្លាប់ដោយហត់ខ្លាំងពេក ទង្វើដែលគាត់បានអនុវត្ត ក្លាយជាវិញ្ញាសារតំរូវដោយ ម៉ារ៉ាតុងទី១ក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រ ។

(ប្រែសំរួលពីអត្ថបទលោក **DOMINIQUE GODINEAU, OKAPI 1994** ដោយលោក **ឱ សាវ៉ាន់** ប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាលនៃមន្ទីរអប់រំយុវជន និង កីឡាខេត្តកំពង់ចាម) ។

លក្ខណៈពិសេសរបស់វ័យជំទង់ (៣-២៦)

៨- ចំណង់ចំណូលចិត្តចំពោះវិជ្ជាជីវៈ:

វ័យជំទង់ ជាវ័យដែលពាក់ព័ន្ធនឹងទិដ្ឋភាពសង្គមដូចជា : ជំរើសវិជ្ជាជីវៈ ជំនឿលើខ្លួនឯង ជំនឿលើអ្នកដទៃ និង ការប្រព្រឹត្តល្មើស។ វ័យជំទង់ជាវ័យមានវិបត្តិ និង ទទួលរងការទិតៀន ស្តីបន្ទោសពីមនុស្សចាស់។ ជំទង់ច្រើនមានការត្រិះរិះ និង ជំរើសវិជ្ជាជីវៈមិនទាន់ប្រាកដប្រជាក្នុងចិត្ត។ ជំទង់ច្រើនប្រកាន់យកអាកប្បកិរិយារាយមាយ។ ជំរើសវិជ្ជាជីវៈក្នុងសង្គមរបស់ជំទង់ ច្រើនបិតនៅក្នុងការស្រមៃ។ ការស្រមៃ និង ឧត្តមគតិរបស់ជំទង់សំបូររបបណាស់ តែមិនបិតនៅទៀងទាត់ ឬ បិតបែរបានចូរនៅក្នុងចិត្តគំនិតឡើយ។

ឧទាហរណ៍ : ថ្ងៃនេះគេស្រមៃថា ខ្លួនគេនឹងក្លាយទៅជាអ្នកបើកយន្តហោះ វាយសំរុកទំលាក់គ្រាប់បែកទៅលើពួកសត្រូវឈ្លានពានមាតុភូមិ។ ថ្ងៃស្អែកគេចង់ក្លាយខ្លួនទៅជាអ្នកប្រកួតកីឡាបាល់ទាត់ដណ្តើមបានពានរង្វាន់ផ្តាច់ព្រ័តពិភពលោក។ ថ្ងៃបន្ទាប់មក គេចង់ធ្វើខ្លួនគេអោយទៅជាសិល្បករចម្រៀងដ៏ល្បីឈ្មោះ។

បំណងប្រាថ្នា និង ចំណង់ចំណូលចិត្តរបស់ជំទង់ផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹង ការតស៊ូ សេចក្តីព្យាយាម និង ការខិតខំប្រឹងប្រែង និង ទាមទារអោយមានជំនួយជ្រោមជ្រែងពីមនុស្សចាស់ផង មានឪពុកម្តាយ និង មជ្ឈដ្ឋានសាលារៀនជាដើម។ ជំទង់ដែលមានភាពខ្ជិលច្រអូស មិនអាចធ្វើអោយការស្រមៃក្លាយទៅជាការពិតតាមបំណងប្រាថ្នារបស់ខ្លួនឡើយ។ គេងាយនឹងបោះបង់ចោលបំណងរបស់គេចំពោះវិជ្ជាជីវៈក្នុងសង្គមណាស់។ ចំពោះជំទង់ដែលមានការតស៊ូព្យាយាម និង អត់ធ្មត់គួបផ្សំ និង ជំនួយជ្រោមជ្រែងផ្ទៃមេឃពីអ្នកអាណាព្យាបាល ឬ អ្នកអប់រំផងនោះ បំណងប្រាថ្នារបស់គេចំពោះវិជ្ជាជីវៈណាមួយនោះ អាចនឹងបានសំរេចដូចដែលគេ គិតទុក។

ឧទាហរណ៍ : ជំទង់ម្នាក់ចង់ក្លាយខ្លួនទៅជាអ្នកចម្រៀង ឬជាតន្ត្រីករដ៏ប៊ុនប្រសប់។ អាស្រ័យដោយមានជំនួយជ្រោមជ្រែងពីអ្នកអាណាព្យាបាល ដោយជំទង់នេះព្យាយាម និង មានលំហប់ខ្លាំងទៅលើមុខរបរនេះ ទៅថ្ងៃអនាគតដ៏ខ្លី គេពិតជាអ្នកចម្រៀង ឬជាតន្ត្រីករជាប់ចំណាត់ថ្នាក់មែន។

ជំនង់ខ្លះចាប់ផ្តើមប្រព្រឹត្ត និង ប្រកាន់យកអាកប្បកិរិយាតាមមនុស្សចាស់ៗ ឬ បុគ្គលដែលគេរស់នៅស្និទ្ធ
ស្នាលជាមួយ សំរាប់អនាគតរបស់គេ ជាពិសេសគឺគ្រូបង្រៀនដ៏មានប្រជាប្រិយណាម្នាក់នោះ ដែលគេចូលចិត្តជាង
គេ ។ ការគិត ការក្តាប់បានបញ្ញត្តិ និង ការអភិវឌ្ឍន៍សតិបញ្ញារបស់គេ មិនទាន់ទុំជោរទេ ។ ពេលខ្លះជំនង់មិនអាច
យល់ច្បាស់ និង កសាងបាននូវបញ្ញត្តិអរូបីឡើយ ។ គេត្រូវការអោយមានឧទាហរណ៍ ឬជំនួយពីមនុស្សចាស់
ឬអ្នកមានបទពិសោធន៍ ។ ពេលខ្លះទៀតជំនង់ហ៊ានធ្វើត្រាប់តាមកាយវិការ និង សំដីនិយាយរបស់មនុស្សចាស់
ជាពិសេសគ្រូរបស់ខ្លួន ក្នុងន័យកំប្លែងសេចក្តីសប្បាយ ដោយខ្លះការពិចារណាអោយបានត្រឹមត្រូវ ឬជួនកាល
ទៀត គេហ៊ានដល់ទៅដាក់ងារ ហៅឈ្មោះក្រៅមួយទៀតអោយមិត្តភក្តិរបស់គេ សំរាប់ការបន្តបង្ហាត់សេចក្តីសប្បាយ
កែអផ្សុក កាលណាគេស្ថិតនៅក្នុងចំណែកម ។

ឧទាហរណ៍ : ពេលមួយជំនង់ត្រូវធ្វើពលកម្មសង្គមក្រៅសាលារៀន ជំនង់ម្នាក់ធ្វើត្រាប់ដូចបេះបិទ តាមសំដី
និយាយ និង កាយវិការរបស់គ្រូគេម្នាក់ ដែលចូលចិត្តនិយាយកំប្លែងក្នុងម៉ោងបង្រៀន ធ្វើអោយ
មិត្តភក្តិរបស់គេជូនសេចក្តី ... ។

៩- ទណ្ឌកម្ម និង ការតាបសង្កត់

ការដាក់ទណ្ឌកម្ម ការតាបសង្កត់ ឬ ការអប់រំដោយប្រើហិង្សា ទៅលើជំនង់ក៏ទទួលផលវិបាក ឬលទ្ធផល
ជាអវិជ្ជមានដែរ ។ ការដាក់ទណ្ឌកម្ម ឬ ការធ្វេសប្រហែសចំពោះកូន ត្រូវបានពពួកចិត្តវិទូ អោយនិយមន័យថា ជា
ការធ្វើអោយកូនមានរបួសខាងផ្លូវកាយ និង ផ្លូវសតិអារម្មណ៍ ។ មជ្ឈមណ្ឌលជាតិតាមឃ្នាំមើលកុមារ និង ជំនង់
ដែលមានទីតាំងនៅក្នុង សហរដ្ឋអាមេរិក បានអោយដឹងថាកុមារ និង ជំនង់ស្លាប់អស់ជាង ២០០០ នាក់ជារៀង
រាល់ឆ្នាំ ដោយសារតែការធ្វើបាបដោយការដាក់ទណ្ឌកម្មទៅលើរាងកាយ និង សតិអារម្មណ៍នេះ ។ អ្នកដាក់ទណ្ឌកម្ម
ទៅលើកូន ឬ ធ្វើបាបកូន បានន័យថា ខ្លួនឯងធ្លាប់ត្រូវបានគេដាក់ទណ្ឌកម្មដូចកូនខ្លួនឯងដែរ ។ ជួនកាល
ការបង្កអោយមានវិបត្តិរហូតដល់ទៅដាក់ទណ្ឌកម្មកូននោះ បណ្តាលមកពីកូនដែលធ្វើអោយឪពុកម្តាយ ពិបាកគ្រប់
គ្រងចេសវិងរូស និយាយស្តីប្រដៅមិនស្តាប់សោះ ។ ឪពុកម្តាយ ឬអ្នកអាណាព្យាបាលដែលប្រកាន់យកឥទ្ធិពល
នៃការដាក់ទណ្ឌកម្មទៅលើកូន ជួនកាលជាអ្នកដែលចូលចិត្តបង្កើតអោយមានហេតុការណ៍គ្មានតឹងក្នុងគ្រួសារ និង
ចូលចិត្តបង្កអោយមានរឿងអាក្រក់ដើម្បីចាប់កំហុសកូន ។ កូនដែលកើតមកមានទំងន់ស្រាល កូនខ្លះការអប់រំ
ល្អក្នុងគ្រួសារ កូនដែលបែកឆ្នេងក្នុងការលូតលាស់សិរិរាងកាយ កូនកើតមកពីការសេរីរាងណាមួយ ងាយនឹង
ឈឺចាប់ និង អាក់អន់ចិត្តណាស់ កាលណាវាទទួលរងទណ្ឌកម្ម ឬការតាបសង្កត់ ។ ការដាក់ទណ្ឌកម្មនេះ
ជួនកាលបណ្តាលមកពីកត្តាផ្សេងៗដូចជា ÷ រស់នៅឃ្នាតឆ្ងាយពីគេឯង រស់នៅមិនបានទទួលព័ត៌មានអំពីការអប់រំ
កូន សេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារទន់ខ្សោយ មិនឆ្លើយតបបាននឹងតម្រូវការកិរិយាខ្ពស់ក្នុងគ្រួសារ ... ។ ក្មេងជំនង់ខ្លះឆាប់ហត់ហែវ
ឬ ងងុយដេកក្នុងថ្នាក់រៀន បណ្តាលមកពីជំងឺប្រចាំកាយ នេះក៏បណ្តាលមកពីការធ្វេសប្រហែសរបស់អ្នក
អាណាព្យាបាលដែរ ។ អង្គការ ការពារសិទ្ធិកុមារនៅសហរដ្ឋអាមេរិកចាត់ទុកការដាក់ទណ្ឌកម្ម ការតាបសង្កត់ និង
ការធ្វេសប្រហែសចំពោះកុមារ និង ជំនង់ដោយអនុវត្តច្បាប់តម្រូវអោយអ្នកអាណាព្យាបាល ជាប់ទណ្ឌកម្មតាមកិរិយា
បទល្មើសថ្នាក់មជ្ឈឹម ត្រូវជាប់គុក៦ខែ ឬពិន័យជាប្រាក់ ៥០០ ដុល្លារ ។

លក្ខណៈច្រើនប្រហែសរបស់ឪពុកម្តាយចំពោះកុមារ និង ជំនុំអាចត្រូវបានគេគិតសំគាល់បានដោយឆ្ងាយ ដូចជា:

- សំលៀកបំពាក់មិនជាទីគាប់ចិត្ត
- សំលៀកបំពាក់រហែកហើយមិនបានបោកគក់
- រាងកាយសុទ្ធតែក្តែល ខ្វះអនាម័យហើយជំងឺអាក្រក់
- ខ្វះជីវជាតិអាហារ ដែលមានរស់ជាតិឆ្ងាញ់
- ច្រើនឆាប់ហៅហាត់ និង ងងុយដេកក្នុងថ្នាក់រៀន
- ជួនកាលមកដល់សាលារៀនមុនគេ ឬ អវត្តមានញយដង
- ពេលសាលាលុបឈ្មោះចោលលែងអោយរៀន ច្រើនតែមកលេងក្បែរៗ សាលារៀន ។

ពពួកចិត្តវិទូ ពិបាកកំនត់វែកញែកអោយច្បាស់លាស់ ចំពោះការដាក់ទណ្ឌកម្ម ការគាបសង្កត់ និង ការច្រើនប្រហែសចំពោះកូន របស់អ្នកអាណាព្យាបាល។ ការដាក់ទណ្ឌកម្ម ការគាបសង្កត់ និង ការច្រើនប្រហែសរបស់អ្នកអាណាព្យាបាល ធ្វើអោយកុមារ និង ជំនុំទទួលរងផលវិបាកផ្សេងៗ ដូចជា :

- ការព្រួយបារម្ភក្នុងចិត្ត ការខកចិត្ត ការអស់សង្ឃឹម
- មានការភ័យខ្លាច កើតជម្ងឺបាក់ស្បាត
- ទទួលបានពិន្ទុកំរិតទាប
- ភាពអៀនខ្មាសក្នុងចំណោមមិត្តភក្តិ
- ភាពមិនអាចសំរបសំរួលខ្លួនបានក្នុងដំណោះស្រាយបញ្ហា
- ភាពមិនចុះសំរុងនឹងមិត្តភក្តិ វិបត្តិផ្លូវចិត្តជាមួយមិត្តភក្តិភេទផ្ទុយគ្នា
- មានវិបត្តិផ្លូវចិត្តក្នុងគ្រួសារ និង ការគាបសង្កត់ខ្លាំងពេក
- ដឹងថាខ្លួនមិនអាចមានអនាគតភ្លឺស្វាងដូចគេ ... ។

កត្តាទាំងនេះអាចជំរុញជំនុំ ឬ យុវសិស្សអោយឈានទៅរកការធ្វើអត្តឃាត ឬបោះបង់ចោលគ្រួសារ។ ការច្រើនប្រហែសខ្លះ បណ្តាលមកពីឪពុកម្តាយ ឬគ្រូមិនមានលក្ខណៈជិតស្និទ្ធនឹងជំនុំដូចជា :

- មិនទំលាប់អោយកូនជិះរថយន្តជាមួយ ទោះស្ថិតនៅក្នុងភាពបន្ទាន់ក៏ដោយ
- ឪពុកម្តាយមិនធ្លាប់នាំកូនដើរលេង អោយស្គាល់មជ្ឈដ្ឋានច្រើន
- ឪពុកម្តាយដែលមិនធ្លាប់អោបរិតកូន
- កូនរបួសបន្តិចបន្តួចមិនព្រមព្យាបាលនៅផ្ទះ
- គ្រូដែលចោទប្រកាន់សិស្សតាមបែបខុសឆ្គង
- គ្រូដែលនិយមបង្កើតអោយមានភាពតានតឹងជាមួយសិស្ស ... ។

ការគាបសង្កត់ ការដាក់ទណ្ឌកម្ម ការច្រើនប្រហែសសុទ្ធតែជាកត្តា និង មូលហេតុ ធ្វើអោយជំនុំងាយនឹងបោះបង់ចោលសាលារៀន និងគ្រួសារ ទៅតាមការអូសទាញរបស់បន្តិចបន្តួច បក្សពួកបងធំ ផ្តាច់ខ្លួនចេញពីឪពុកម្តាយ ទៅជួលផ្ទះរស់នៅជាក្រុម ដើម្បីប្រព្រឹត្តបទល្មើសផ្សេងៗក្នុងសង្គម។ ជំនុំខ្លះត្រូវបានទទួលបានបន្តិចបន្តួចអូសទាញបាន ហើយច្រើនមាននឹងឪពុកម្តាយដើម្បីគ្រាប់តាមកូនអ្នកមានសំបូរវែបវែប។ ជំនុំវែបវែបនេះច្រើនអវត្តមាន

ញឹកញយដងក្នុងម៉ោងរៀនក្នុងថ្នាក់ ហើយរៀនបានចំណាត់ថ្នាក់ពីមធ្យមមកខ្សោយ ។ ជំទង់ប្រភេទនេះមានអាកប្បកិរិយាគួរអោយកត់សំគាល់បានដូចជា :

- មិនឆ្លៀតពេលរៀន ឬជួយធ្វើការឪពុកម្តាយនៅផ្ទះ
- ដើរចាត់ពីផ្ទះទៅនៅបន់ល្បែង ហ្គេម ប៊ុយ៉ា ...
- មករៀនក្នុងថ្នាក់ មិនទៀងទាត់
- ចូលផ្ទះ ឪពុកស្តី ម្តាយជេរ
- ទាមទារសំភារៈប្រើប្រាស់ត្រាប់តាមកូនអ្នកមាន ...

ក្នុងករណីរមែមនេះ គួរអាណាព្យាបាលគ្រូមន្ត្រីសញ្ជាតិអប់រំខ្ពង់ ការវាយការពន្យល់លំណាំដូចជា ÷

- ពន្យល់អោយជំទង់យល់ពីស្ថានភាពគ្រួសារជួបកង្វះខាត
- ទំលាប់កូនអោយដើរផ្លូវល្អ ខំព្យាយាមសិក្សា
- អប់រំណែនាំកូនអោយយល់ពី របៀបស្លៀកពាក់ របៀបហូបចុក អនាម័យ ការប្រើប្រាស់ថែទាំសំភារៈ ចេះសន្សំសំចៃ ចេះជួយការងារផ្ទះ ចេះឆ្លៀតពេលរៀននៅផ្ទះ ...
- អប់រំកុំអោយសេពគប់សមាសភាពមិត្តមិនល្អ : កូនស្រីនឹងត្រូវតែទិតៀន កូនប្រុសនឹងជាប់បទប្រព្រឹត្តល្មើស ...
- អប់រំកុំអោយកូនត្រាប់តាមកូនអ្នកមានសំបូរវែប
- បង្កលក្ខណៈងាយស្រួលខាងផ្លូវចិត្ត ខាងផ្នែកសំភារៈសមរម្យដល់កូនក្នុងការសិក្សា
- អប់រំកូន ឬដាស់តឿនកូនអោយចេះគួរសម ចេះប្រកាន់យកសីលធម៌ល្អ
- សហការជាមួយសាលារៀន ដើម្បីតាមដានកូន ... ។

១០- ការសំបុតរបស់សាលារៀនចំពោះជំទង់

ចំណង់ចំណូលចិត្តរបស់ជំទង់ប្រុស-ស្រី ក្នុងការសិក្សាមុខវិជ្ជាឯកទេសនៅមធ្យមសិក្សាមិនដូចគ្នាទេសិស្សខ្លះចូលចិត្តវិទ្យាសាស្ត្រពិត ខ្លះចូលចិត្តវិទ្យាសាស្ត្រសង្គម ។ មជ្ឈដ្ឋានសាលារៀនខ្លះ ខ្លះសំភារៈ និង ឯកសារ សិក្សាលក្ខខណ្ឌសេដ្ឋកិច្ចក្នុងសង្គម ឬ ក្នុងតំបន់មានកំរិតទាប ធ្វើអោយជំទង់មានកំរិតយល់ដឹងខ្សោយ ហើយជូនកាលមិនអាចបន្តការសិក្សាទៅមុខបានទៀតឡើយ ។ ជំទង់ខ្លះរៀនបានត្រឹមចប់ថ្នាក់បឋមសិក្សា ។ សាលាមធ្យមសិក្សានៅឆ្ងាយពីផ្ទះ ហើយសេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារជួបប្រទះការខ្វះខាតខ្សោយ ឪពុកម្តាយគ្មានលទ្ធភាពអោយកូនបន្តការសិក្សា ។ តំបន់ឆ្ងាយជាច្រើនស្រយាលខ្លះ មិនមានសិស្សស្រីជំទង់រៀនចប់វិទ្យាល័យ មកបន្តការសិក្សានៅឧត្តមសិក្សា ឡើយ ។ ជំទង់ខ្លះរៀនចប់ថ្នាក់បឋមសិក្សា ឬបោះបង់ចោលថ្នាក់មធ្យមសិក្សា ដើម្បីស្វែងរកការងារតាមសហគ្រាស ឬតាមរោងចក្រ ឬទៅសាងផ្លូវ ឬនៅជួយការងារក្នុងគ្រួសារ ។ ក្មេងស្រីជំទង់មានអាងច្រើនជាងក្មេងប្រុសជំទង់ ។ គេសង្ឃឹមថាក្រោយពេលរៀនចប់មធ្យមសិក្សា គេនឹងបានរៀបការ ឬឪពុកម្តាយទុកដាក់អោយមានគូរស្រកររាប់ៗ ។

ចំពោះពេលសិក្សាក្នុងថ្នាក់រៀន គេសង្កេតឃើញសិស្សជំទង់ប្រុស-ស្រីមានអាកប្បកិរិយាមិនដូចគ្នាទេ ។ ជូនកាលត្រូវជួបការលំបាក និង វាយតំលៃមិនបានត្រឹមត្រូវ ។

ចំពោះក្រុងខ្មែរស្រី :

- មានចរិតស្ងប់ស្ងាត់
- មានស្មារតីប្រុងប្រយ័ត្ន និង យកចិត្តទុកដាក់ក្នុងរយៈពេលយូរជាងសិស្សប្រុសៗ
- ច្រើនមានស្នាដៃខ្ពស់ និង ទទួលបានពិន្ទុខ្ពស់ផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រសង្គម
- ស្វិតស្វាញក្នុងការសិក្សា
- ចេះសហការគ្នាក្នុងការសិក្សា
- ត្រូវការត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃខ្ពស់លើសម្បទា ...

ចំពោះក្រុងខ្មែរស្រី :

- មានចរិតឈ្មួញពាន និង មាត់កច្រើន
- ទទួលរងការស្តីបន្ទោសពីគ្រូជាញឹកញយដង
- មានចរិតសកម្ម ហើយត្រូវបានគ្រូប្រាស្រ័យទាក់ទងច្រើនជាងក្រុងស្រី
- ជូនកាលទទួលចំណាត់ថ្នាក់ទាបលើសម្បទា និង ស្នាដៃ
- ច្រើនបានពិន្ទុខ្ពស់ផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រពិត ... ។

កត្តាខ្លះដែលគួបផ្សំគ្នាអាចបង្កលក្ខណៈងាយស្រួល ឬ ផលវិបាកស្មុគស្មាញ ក្នុងការរៀន និងការអប់រំ វ័យជំទង់មាន :

- គ្រួសារខ្ពង់ : ឥទ្ធិពលបរិយាកាសសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច-ធាតុអាកាស និងតួនាទីរបស់អាជ្ញាធរ
- គ្រួសារគ្រួសារ : ការអប់រំរបស់ឪពុកម្តាយ
- គ្រួសារសារវៀន : គ្រូ-មិត្តភក្តិ-វិធីបង្រៀន-ខ្លឹមសារមេរៀន-កិច្ចការ-សកម្មភាពផ្សេងៗ
- គ្រួសារសាស្ត្រ : សុខភាពពាក់ព័ន្ធនឹង របបអាហារប្រចាំថ្ងៃ
- គ្រួសារដំណូង : គ្រួសារល្អ គ្រួសារល្អ ប្រកាន់ទំលាប់ល្អក្នុងការរស់នៅ
- គ្រួសារបណ្តាញព័ត៌មានក្នុងសង្គម : វិទ្យុ- ទូរទស្សន៍- សារពត៌មាន-ទស្សនាវដ្តី
- គ្រួសារឥទ្ធិពលសង្គមវិទ្យា : ខ្សែភាពយន្តវីដេអូអាសអាភាស-បន្តវិទ្យុ - ពេស្យាចារ ការវាអូខេ - ឃាតកម្ម - ចារកម្ម - ចាប់ជីវិត - ចាប់វលោក-គ្រឿងញៀន ... ។
- គ្រួសារសកម្មភាពក្រៅសាលារៀន : ទង្វើ ឬ សកម្មភាពផ្សេងៗ ជាមួយមិត្តភក្តិ ... ។

គឺជំទង់ ដែលបង្កអោយមានការលំបាកដល់មជ្ឈដ្ឋានគ្រួសារតែម្តង ពោលគឺឪពុកម្តាយ និង អ្នកអាណា- ព្យាបាលជំទង់ដែលមានបញ្ហាច្រើន ដូចជា : ទំនាស់ក្នុងគ្រួសារ កំរិតយល់ដឹង និង បទពិសោធន៍ទន់ខ្សោយក្នុង ការអប់រំដូចជា :

- កូនដែលឪពុកម្តាយទំរើស និង បណ្តែតបណ្តោយហួសហេតុ
- កូនដែលធ្លាប់អាក់អន់ចិត្ត
- កូនដែលផ្តាច់ខ្លួនចេញពីចំណោមមិត្តភក្តិដ៏ល្អ
- កូនដែលមានអារម្មណ៍មិនសប្បាយរីករាយ ក្នុងការសិក្សាស្វែងយល់ដោយខ្លួនឯង

- កូនដែលគ្មានទំនុកចិត្តលើខ្លួនឯង ហើយសិក្សាស្វែងយល់ក្នុងថ្នាក់តាមបែបបង្ខំ
- កូនដែលធ្វើអ្វីៗទៅតាមទំនើងចិត្ត មិនចេះពិចារណា ឬ ស្វ័យត្រួតពិនិត្យ
- កូនដែលដើរធាត់ពីផ្ទះមិនចេះឆ្លៀតពេលរៀន ឬ ជួយធ្វើការឪពុកម្តាយ
- កូនដែលទទួលរងការគាបសង្កត់ក្នុងគ្រួសារ
- កូនដែលបាត់បង់ជំនឿជាមួយឪពុកម្តាយ គ្រូ និង សាលារៀន
- កូនកំព្រា និង កូនដែលឪពុកម្តាយលែងលះគ្នា
- កូនដែលឪពុកម្តាយផ្តល់លុយកាក់ ឬ សំភារៈសិក្សាមិនគ្រប់គ្រាន់
- កូនដែលមានអាកប្បកិរិយាច្រឡំម
- កូនដែលពិការពាក់កណ្តាលដោយជំងឺ ឬ ពិការដោយគ្រោះថ្នាក់ណាមួយ
- កូនដែលសេពគប់មិត្តបន មានសមាសភាពមិនល្អ
- កូនដែលមើលមិនឃើញអត្ថប្រយោជន៍នៃការសិក្សា
- កូនដែលគ្មានគំនិតប្រកួតប្រជែង មិនចេះស្វ័យគ្រប់គ្រង មិនចេះស្វ័យវាយតម្លៃ មិនចេះភ្ជាក់ភ្ជែកក្នុងការសិក្សា
- កូនដែលឪពុកម្តាយមិនតាមមើលសកម្មភាព
- កូនដែលឪពុកម្តាយនិយាយស្តីមិនស្តាប់ ... ។

សន្និដ្ឋាន

ដើម្បីអប់រំបុគ្គលិកលក្ខណៈជំនឿអោយចុះសំរុងក្នុងសង្គម មជ្ឈដ្ឋានគ្រួសារ សាលារៀន សង្គម ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន គួរតែឯកភាព និង សហការគ្នា។ ការអប់រំជំនឿទាមទារអោយមនុស្សចាស់ ឬ អ្នកអប់រំប្រើសញ្ជេតនាអំណត់ធ្ងត់ភាពទន់ភ្លន់ និង អហិង្សា។ បើមជ្ឈដ្ឋានអប់រំទាំងអស់ មិនឯកភាពគ្នាទេ វប្បធម៌ប្រពៃណីជាតិ កាន់តែចុះអន់ថយ ហើយសង្គមទាំងមូលពោលពេញទៅដោយភាពអនាធិបតេយ្យ និង អសន្តិសុខដែលបង្កឡើងដោយបន្តក្រិដ្ឋ ធ្វើអោយសង្គមគ្មានវឌ្ឍនភាពគ្រប់វិស័យទាំងអស់ ។

ចាន់ រដ្ឋសុផា

បច្ចេកទេសកសាងសំនួរ និង ការប្រតិបត្តិ

I- សេចក្តីផ្តើម

លោក John Devey បានពន្យល់អោយឃើញថា " ការគិត ជាការសួរ " ។ ការប្រើប្រាស់សំនួរអោយបានសមស្រប អាចបង្កើតនូវបរិយាកាសរៀនមួយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ អ្នកអប់រំតែងមានជំនឿថា បើគ្រូចេះសួរសិស្សបានល្អ នោះមានន័យថា " គ្រូនោះបង្រៀនបានល្អ " ព្រោះថាគ្រូចេះផ្តោតសំនួររបស់គាត់ ទៅលើគោលបំណងមេរៀន។ ដូច្នេះសិស្សក៏អាចទទួលបានលទ្ធផលសិក្សាល្អទៅតាមនោះដែរ។ ដូច្នេះបំណិនប្រសប់ក្នុងការកសាងសំនួរមានសារៈ សំខាន់ណាស់។ តទៅនេះយើងនឹងរៀបរាប់ថា តើត្រូវកសាងសំនួរដោយរបៀបណា ?

II- ចក្ខុវិស័យនៃមេរៀន :

- បន្ទាប់ពីបានអានពិភាក្សាប្តូរយោបល់គ្នាលើឯកសារនេះ សិក្ខាកាមអាច :
- ពន្យល់អំពីផលប្រយោជន៍នៃការប្រើប្រាស់សំនួរដែលមានលក្ខណៈសមស្រប
- មានបំណិនក្នុងការបង្កើតសំនួរទាំង ៦ កំរិត
- អោយតំលៃទៅលើសំនួរដែលជំរុញការគិតកំរិតខ្ពស់របស់សិស្ស ជាពិសេសប្រភេទសំនួរបែបវិភាគសំយោគ និងរង្វាយតំលៃ។

III- និយមន័យ :

សំនួរមានពីរប្រភេទគឺ សំនួរបិទ និង សំនួរបើក។ សំនួរបិទសំដៅទៅលើសំនួរដែលអាចមានចំលើយ តែមួយគត់។ សំនួរបើកនេះធ្វើអោយអ្នកកែ មានភាពងាយស្រួល កែដាក់ពិន្ទុបានឆាប់រហ័ស ព្រមទាំងការវាយ តំលៃដាក់ពិន្ទុមានលក្ខណៈសត្យានុម័តទៀតផង។

សំនួរបើកសំដៅលើប្រភេទសំនួរដែលផ្តល់សេរីភាពដល់សិស្សរិះរកមតិឆន្ទៈ ដើម្បីចូលរួមឆ្លើយ ព្រោះសំនួរបើកតែងតែមានចំលើយត្រូវច្រើនលើសពីមួយ។

ខ្លឹមសារមេរៀន : បច្ចេកទេសនៃការកសាងសំនួរ

ក- ប្រវត្តិស្រាវជ្រាវអំពីសំនួរ

តាំងពីសម័យសូក្រាត គាត់បានចាត់ទុកថាការបង្រៀន និង ការចោទជាសំនួរ ជាសកម្មភាពបង្រៀនដែលជាដៃគូជាមួយគ្នា។ គ្រូល្អគឺជាអ្នកសួរល្អ រី អ្នកចេះសួរ បានន័យថាគ្រូនោះដឹងថា ពេលណាគេត្រូវសួរហើយសំនួរនេះឆ្លើយទៅវត្ថុបំណងមេរៀនមួយណាទៀតផង។

នៅឆ្នាំ ១៩១២ លទ្ធផលរបស់ចិត្តវិទូអប់រំបានរកឃើញថា សកម្មភាពបង្រៀនរបស់គ្រូបានចំណាយយ៉ាងច្រើនទៅលើការចោទសំនួរ និង មតិឆ្លើយតបរបស់សិស្ស។ ប៉ុន្តែបណ្តាសំនួរទាំងនោះភាគច្រើនសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើ

ការចាំមាត់ និង ការវិលិកមេរៀនរបស់សិស្ស ។ ហេតុការណ៍ទាំងនេះបញ្ជាក់អោយដឹងថា លទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស គ្រាន់តែសើៗ ទៅលើមេរៀនតែប៉ុណ្ណោះ ។

នៅឆ្នាំ ១៩៧០ ការស្រាវជ្រាវមួយទៀតរបស់ចិត្តវិទូអប់រំបាន បង្ហាញអោយឃើញថា គ្រួសារច្រើនបាន ប្រើសំនួរជាឧបករណ៍ចំបងក្នុងការបង្រៀន ប៉ុន្តែសំនួរភាគច្រើនរបស់គ្រូសុទ្ធសឹងជាសំនួរ ដែលសិស្សឆ្លើយដោយពុំ បានគិតអោយបានស៊ីជម្រៅឡើយ ពោលគឺប្រភេទសំនួរបែបចងចាំ ។

លទ្ធផលស្រាវជ្រាវបញ្ជាក់ថាចម្រើនចិត្តវិទ្យាសាស្ត្រ អោយសិស្សគិតបានគ្រប់គ្រាន់ទេ ។ ប្រសិនបើគ្រូទុកឱកាសសំរាប់សិស្សទុកពិចារណានោះ ចំពោះសំនួរកំរិតខ្ពស់នោះបណ្តាលអោយលទ្ធផលសិក្សា របស់សិស្សកើនឡើងជាអតិបរិមាណផងដែរ ។ លទ្ធផលស្រាវជ្រាវទាំងនោះបញ្ជាក់អោយដឹងថា គុណភាព និង បរិមាណនៃចំណេះដឹងរបស់សិស្សអាចទំរើនទៅបានអាស្រ័យដោយ " គ្រូផ្តល់ពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ សំរាប់អោយ សិស្សគិត " ។ ហេតុនេះ ប្រសិនបើគ្រូបង្កើនរយៈពេលទុកអោយសិស្សគិត អោយបានសមស្របនោះសិស្សនឹងមាន ពេលត្រិះរិះច្រើន ហើយសិស្សនឹងអាចចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងម៉ោងបង្រៀនរបស់គ្រូទៀតផង ។

ខ- កំរិតទាំង ៦ នៃសំនួរ

ដើម្បីជួយគ្រូអោយសំរេចបំណងមេរៀនបានល្អ នៅឆ្នាំ១៩៥៦ បែនឡាមិន ប្តូរបានរៀបចំវត្ថុបំណងមេរៀន ជាមួយនឹងបច្ចេកទេសបង្កើតសំនួរទាំង ៦កំរិត ដូចខាងក្រោម :

១- កំរិតទី ១ : កំរិតចងចាំ វិ ពុទ្ធិ

នេះជាវត្ថុបំណងមេរៀនកំរិតទាបបំផុត ដែលសិស្សមិនចាំបាច់គិតពិចារណាអោយបានស៊ីជម្រៅទេ ដោយ គ្រាន់តែនឹកឡើងវិញអ្វីដែលគេធ្លាប់ឃើញ រឺ ចងចាំ ។ សំនួរកំរិតនេះច្រើនចាប់ផ្តើមដោយពាក្យ អ្នកណា ? អ្វី ? ចូររៀបរាប់ ? ឯណា? ពេលណា..... ?

ឧទាហរណ៍ : អ្នកណានិពន្ធរឿងផ្កាស្រពោន ?

សារៈសំខាន់នៃសំនួរចងចាំ :

ការទន្ទេញមេរៀនអោយបានចាំមាត់ក៏មានលក្ខណៈចាំបាច់ដែលសិស្សត្រូវតែមាន ព្រោះនេះជាចំនេះដឹង មូលដ្ឋានដើម្បីឈានទៅរកដល់ការគិតកំរិតខ្ពស់ផងដែរ ។

២- កំរិតទី ២ ការយល់

សំនួរប្រភេទនេះ គ្រូតែងតែប្រើដើម្បីធ្វើអោយសិស្សយល់អំពីមេរៀន ។ ដើម្បីឆ្លើយទៅនឹងសំនួរនេះ សិស្សមិនគ្រាន់តែចងចាំទេ ប៉ុន្តែត្រូវប្រើការរិះគិតថែមទៀត ។

ឧទាហរណ៍ : ចូរពន្យល់ទស្សនៈ " ដំដែក ទាន់នៅក្តៅ " ។

ចូរសង្ខេបដោយប្រើសំដី ៧ពាក្យថ្មីរបស់អ្នក ... ?

ចូរបកស្រាយដ្យាក្រាមនេះ ? -ល-

៣- កិច្ចទី៣ ការអនុវត្ត

ការដែលសិស្សទន្ទេញអោយចាំ និងបកស្រាយអ្វីដែលគេចង់ចាំនោះ ពុំទាន់គ្រប់គ្រាន់ទេ ។ សិស្សត្រូវមានសមត្ថភាពយកចំនេះដឹងដែលចង់ចាំ និង យល់ច្បាស់នោះទៅអនុវត្តទៀតផង ។

ឧទាហរណ៍ :

- ក) - រថយន្តប្រើសាំងអស់ 20 លីត្រ សំរាប់រត់ 100 គម តើសាំង 70 លីត្រ រថយន្តនោះរត់បានប៉ុន្មាន គម ?
- ខ) - ចូររកកំពស់ដើមឈើដោយអនុវត្តទ្រឹស្តី ដែលបានរៀនក្នុង ត្រីកោណសមមាត្រ ?
- គ) - ចូររកមាឌរបស់ដុំថ្មមួយ ?

៤- កិច្ចទី៤ ការវិភាគ

សំនួរវិភាគជាសំនួរកិច្ចខ្ពស់ ដែលតំរូវសិស្សអោយវិភាគយ៉ាងជិតដិត និង ស៊ីជម្រៅ ។ ដើម្បីឆ្លើយនឹងសំនួរប្រភេទនេះសិស្សត្រូវវិភាគកត្តាផ្សេងៗ ដូចជាសំនួរខាងក្រោម :

តើពន្ធិព្រះអាទិត្យផ្តល់ផលល្អ អ្វីខ្លះដល់មនុស្សជាតិ ? ព្រោះអ្វី ? ហេតុអ្វីបានជាអ្នកត្រូវថែរក្សាបរិស្ថាន? លទ្ធផលស្រាវជ្រាវបានបង្ហាញថាវិភាគមានបីប្រភេទ គឺ ការវិភាគរកមូលហេតុ រឺ បុព្វហេតុដែលបង្កអោយកើតមានឡើង ការវិភាគដើម្បីសន្និដ្ឋានលើដ្យាក្រាម រឺ ព័ត៌មានដែលទទួលបាន និង ការវិភាគដើម្បីទូទៅកម្មដោយសំអាងលើភស្តុតាង ។

ឧទាហរណ៍ :

- ក) កត្តាអ្វីខ្លះ ដែលធ្វើអោយបន្ទាយលង្វែកបាក់បែកក្នុងសម័យឧត្តុង្គ ?
- ខ) តើដ្យាក្រាម នៃកំនើនប្រជាជនរបស់ប្រទេសនេះផ្តល់នូវការសន្និដ្ឋានយោបល់យ៉ាងណានៅឆ្នាំ ២០២០?
- គ) តើចំនុចណាខ្លះដែលជាភស្តុតាងបញ្ជាក់ថា " ទំ " មានសេចក្តីក្លាហាន ? ព្រោះអ្វី ?

ផលប្រយោជន៍ នៃ សំនួរវិភាគ

សំនួរវិភាគនេះមានសារៈសំខាន់ណាស់ វាជាប្រភេទសំនួរល្អ ។ ដើម្បីឆ្លើយ រឺ ដោះស្រាយ សំនួរនេះសិស្សចាំបាច់ត្រូវតែគិតពិចារណាទាញនូវគំនិតផ្ទាល់ខ្លួនរបស់គេអោយបានច្រើនយ៉ាងផ្សេងៗ គ្នា ។ ដូច្នេះត្រូវតែផ្តល់ឱកាសពេលវេលាអោយបានគ្រប់គ្រាន់ សំរាប់អោយសិស្សគិតពិចារណាវរកមតិអោយបានច្រើនបំផុត ដើម្បីជំរុញការគិតកិច្ចខ្ពស់របស់សិស្ស ។ នេះជាលក្ខណៈចាំបាច់មួយចំពោះសំនួរវិភាគដែលតំរូវការត្រិះរិះកិច្ចខ្ពស់ ។ នៅក្នុងម៉ោងបង្រៀន គោលណាត្រូវប្រើសំនួរនេះមានន័យថាត្រូវជួយសិស្ស រឺ ទំលាប់សិស្សអោយហ្វឹកហាត់ ត្រិះរិះរកអោយឃើញសេចក្តីសំអាងដែលបង្កប់នៅក្នុងរឿងរ៉ាវ ដែលបានកើតមានឡើងរួចហើយ ។

ពាក្យដែលប្រើក្នុងសំនួរនេះមាន :

- រកមូលហេតុ រឺ ហេតុអ្វី ?

- ចូរអ្នកវិភាគរកស្តុកតាង បញ្ជាក់ថាការប្រជុំក្រុមបច្ចេកទេសទៀងទាត់ មានតម្លៃពេលវេលាដល់ការសិក្សារបស់សិស្ស ។

៥- កិច្ចការ ៥ : កិច្ចការសំយោគ វិ សំនួរបែបច្នៃប្រឌិត

សំនួរបែបច្នៃប្រឌិតនេះមានសារៈសំខាន់ណាស់ សំរាប់ទំលាប់សិស្សអោយចេះធ្វើផែនការកម្ម - ការទាយទុកសំរាប់អនាគត និង ការដោះស្រាយបញ្ហា ។ នេះវាជាប្រភេទសំនួរលើក ។

លទ្ធផលស្រាវជ្រាវបានបញ្ជាក់ថា សំនួរបែបច្នៃប្រឌិត វិ សំនួរសំយោគនេះចែកចេញជាបីក្រុមដូចជា :

ក) សំនួរតំរូវអោយសិស្សបញ្ចេញស្នាដៃផ្ទាល់ខ្លួន

- ឧទាហរណ៍ : ចូរប្តូរអោយចំនងជើងនៃអត្ថបទនេះ ?
- អត្ថបទនេះនិយាយអំពីអ្វី ចូរសង្ខេបខ្លីមសារ ?

ខ) ការទាយទុកសំរាប់អនាគត :

នេះជាប្រភេទសំនួរសំខាន់បំផុត សំរាប់អ្នកធ្វើផែនការ អ្នកធ្វើតំរោងអនាគត អ្នកដឹកនាំគ្រប់គ្រង

ឧទាហរណ៍ : តើជីវភាពប្រជាជននៅជនបទ នឹងទៅជាយ៉ាងណាប្រសិនបើមានផ្លូវឥមនាគមន៍ និងអគ្គិសនី ?

គ- សំនួរបែបដោះស្រាយបញ្ហា

នេះជាប្រភេទសំនួរ បែបច្នៃប្រឌិតដើម្បីរកវិធីដោះស្រាយបញ្ហាអ្វីមួយ ។

- ឧទាហរណ៍ : 1- តើគេផលិតទឹកអប់ដោយរបៀបណា ?
- 2- តើគេដាំស្វាយដោយរបៀបណា ?
- 3- តើត្រូវរៀនដោយរបៀបណាដើម្បីអាចមានសមត្ថភាពប្រលងជាប់ចូលមហាវិទ្យាល័យ
- 4- តើយើងអាចវាស់កំពស់ដើមឈើដោយរបៀបណា ?

សំនួរសំយោគតែងតែចាប់ផ្តើមដោយ :

- ចូរតែងឃ្លា តែងអត្ថបទ តើខ្លឹមសារនេះនិយាយអំពីអ្វី? ចូរដាក់ចំនងជើង ?
- តើមានហេតុការណ៍អ្វីកើតឡើង ប្រសិនបើ
- តើយើងអាចដោះស្រាយបញ្ហានេះដោយរបៀបណា ?

៦- កិច្ចការ ៦ ការវាយតម្លៃ

នេះជាប្រភេទសំនួរកំរិតខ្ពស់បំផុត ។ ដើម្បីឆ្លើយទៅនឹងសំនួរវាយតម្លៃ សិស្សត្រូវត្រិះរិះពិចារណា ប្រៀបធៀប រួចហើយធ្វើការសំរេចចិត្តទៅលើមួយណាប្រសើរជាង ។

ឧទាហរណ៍

- ក- នៅប្រទេសកម្ពុជា តើកន្លែងទេសចរមួយណាដែលអ្នកចូលចិត្តទៅទស្សនាជាងគេ ? ព្រោះអ្វី ?
- ខ- តើចំរៀងមួយណាដែលអ្នកចូលចិត្តជាងគេ ? ព្រោះអ្វី?

គ- តើសេដ្ឋកិច្ចរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នឹងទៅជាយ៉ាងណានៅឆ្នាំ ២០១៥ ?

ដើម្បីបង្រៀនសិស្សអោយចេះវិនិច្ឆ័យ ចាំបាច់ត្រូវយកលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យជាគោល ។ ដូច្នេះត្រូវតែ ពិភាក្សាជាមួយសិស្សអោយចូលរួមបង្កើតលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ មុននឹងឈានទៅរៀនវាយតម្លៃអ្វីមួយ ។ យ៉ាងណា មិញដើម្បីវាយតម្លៃត្រូវ នាយកសាលារៀនត្រូវបង្កើតអោយបានលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ ៤យ៉ាង :

- 1- មានកិច្ចតែងការបង្រៀនថ្មីទាន់សម័យស្របតាមតំរូវការរបស់សិស្ស
- 2- ត្រូវដឹកនាំការរៀនសូត្ររបស់សិស្សមិនមែនឧទ្ទេសនាមរហូតទេ
- 3- ត្រូវលើកទឹកចិត្តសិស្សអោយចូលរួមគិតពិភាក្សា និង ឆ្លើយ
- 4- ត្រូវវាយតម្លៃនៃសកម្មភាពបង្រៀន តើសិស្សទទួលបានកំរិតណា
- 5- ត្រូវខិតខំរៀនសូត្របន្ថែមបណ្តាចំនេះដឹងបច្ចេកទេសថ្មីៗ និង ភាសាបរទេស -ល- ដើម្បីក្លាយខ្លួនជាគ្រូ ទាន់សម័យជាទិច ។

IV- សេចក្តីសន្និដ្ឋាន :

ការយល់ដឹងអំពីបច្ចេកទេសបង្កើតសំនួរទាំង ៦កំរិត ដូចរៀបរាប់ខាងលើ អាចជាពន្លឺសំរាប់គ្រូ នាយក សាលា ក្នុងការជំរុញការគិតច្នៃប្រឌិតរបស់សិស្ស ។ ដូច្នេះអ្នកអប់រំទាំងអស់ត្រូវចេះបង្កើតសំនួរទាំង ៦កំរិត ម្យ៉ាងវិញទៀតអ្នកអប់រំទាំងអស់ សូមចងចាំថាសំនួរដែលចាត់ទុកថា មានគុណភាពលុះត្រាតែជា សំនួរខ្លីច្បាស់ ហើយមានគំនិតតែមួយ ព្រោះបើមានគំនិតលើសពីមួយ នាំអោយសិស្សច្រឡំពុំដឹងឆ្លើយយ៉ាងណា ។ ហើយ គុណភាពនៃចំលើយវាក៏អាស្រ័យទៅនឹងរយៈពេលរងចាំរបស់គ្រូ សំរាប់ការគិតទុករបស់សិស្សផងដែរ ។

បណ្ឌិត អ៊ឹម កុច

ចំនួនប្រជាពលរដ្ឋក្នុងស្រុកនៅតាមខេត្ត-ក្រុង (ត)

២០២០ ២០២១ ២០២២ ២០២៣

៩-ខេត្តកោះកុង

ស្ថិតនៅតំបន់ឆ្នេរសមុទ្រ មានប្រជាពលរដ្ឋសរុប 132.106 នាក់ ក្នុងនោះប្រុស 67.700 នាក់ ស្រី 64.406 នាក់ ។ ខេត្តនេះរួមមាន 8 ស្រុក 32 ឃុំ និង 127 ភូមិ ។

ចំនួនប្រជាពលរដ្ឋតាមស្រុកនីមួយៗ ត្រូវបានបែងចែកក្នុងតារាងខាងក្រោម :

ល.រ	ស្រុក	ប្រជាពលរដ្ឋ			ដង់ស៊ីតេ ប្រជាជនរបស់ខេត្ត
		សរុប	ប្រុស	ស្រី	
1	បុទុមសាគរ	18.822	9.727	9.095	12 នាក់ / ១គម ^២
2	គីរីសាគរ	6.289	3.259	3.030	ទាបជាងដង់ស៊ីតេកំរិត
3	កោះកុង	8.817	4.768	4.049	ជាតិ ដែលមាន
4	ស្មាច់មានជ័យ(ទីប្រជុំជន)	29.329	15.194	14.135	64 នាក់ / ១គម ^២
5	មណ្ឌលសីមា	12.569	6.372	6.197	
6	ស្រែអំបិល	38.435	19.333	19.102	
7	ថ្មបាំង	2.880	1.411	1.469	
8	កំពង់សិលា	14.965	7.636	7.329	

១០-ខេត្តក្រចេះ

ស្ថិតនៅក្នុងតំបន់ខ្ពង់រាបនិងព្រៃភ្នំ មានព្រំប្រទល់ភាគខាងកើតឆៀងខាងត្បូង (អាគ្នេយ៍) ជាប់នឹងប្រទេសវៀតណាម ។ មានប្រជាពលរដ្ឋសរុប 263.175 នាក់ ក្នុងនោះប្រុស 130.254 នាក់ ស្រី 132.921នាក់ ។ ខេត្តនេះរួមមាន 5 ស្រុក 46 ឃុំ និង 257 ភូមិ ។

ចំនួនប្រជាពលរដ្ឋតាមស្រុកនីមួយៗ ត្រូវបានបែងចែកក្នុងតារាងខាងក្រោម :

ល.រ	ស្រុក	ប្រជាពលរដ្ឋ			ដង់ស៊ីតេ ប្រជាជនរបស់ខេត្ត
		សរុប	ប្រុស	ស្រី	
1	ឆ្នាំង	50.407	24.748	25.659	24 នាក់ / ១គម ^២
2	ក្រចេះ (ទីប្រជុំជន)	79.123	39.235	39.888	ទាបជាងដង់ស៊ីតេ
3	ព្រែកប្រសប់	56.757	28.040	28.717	ថ្នាក់ជាតិដែលមាន
4	សំបូរ	41.732	20.635	21.097	64 នាក់ / ១គម ^២
5	ស្នួល	35.156	17.596	17.560	

១១-ខេត្តមណ្ឌលគិរី

ស្ថិតនៅភាគខាងកើត ក្នុងផ្នែកមួយនៃតំបន់ខ្ពង់រាប និង ព្រៃភ្នំ។ មានប្រជាស្រុកសរុប 32.407 នាក់ ក្នុងនោះប្រុស 16.380 នាក់ ស្រី 16.027 នាក់ ។ ខេត្តនេះរួមមាន 5 ស្រុក 21 ឃុំ និង 98 ភូមិ ។

ចំនួនប្រជាស្រុកតាមស្រុកនីមួយៗ ត្រូវបានបែងចែកក្នុងតារាងខាងក្រោម :

ល.រ	ស្រុក	ប្រជាស្រុក			ដង់ស៊ីតេ ប្រជាជនរបស់ខេត្ត
		សរុប	ប្រុស	ស្រី	
1	កែវសីម៉ា	8.854	4.655	4.199	2នាក់ / ១គម ^២ ដង់ស៊ីតេតិចបំផុតក្នុង ចំណោមខេត្តទាំងអស់
2	កោះព្រែក	8.919	4.380	4.539	
3	អូររាំង	2.473	1.200	1.273	
4	ពេជ្រដា	5.129	2.556	2.573	
5	សែនមនោរម្យ(ទីប្រជុំជន)	7.032	3.589	3.443	

១២-រាជធានីភ្នំពេញ

រាជធានីភ្នំពេញគឺជាទីក្រុងដែលរួមមាន 7 ខ័ណ្ឌ ។ ក្នុងចំណោមខ័ណ្ឌទាំង 7 នេះមាន 4 ដែលជាទីប្រជុំជន នៃរាជធានី ។ រីឯខ័ណ្ឌបីទៀតចាត់ទុកជាជនបទ ។ មានប្រជាស្រុកសរុប 999.804 នាក់ ក្នុងនោះប្រុស 481.911 នាក់ ស្រី 517.893 នាក់ ។ ខ័ណ្ឌទាំង 7 នៃរាជធានីភ្នំពេញរួមមាន 76 សង្កាត់ និង 637 ភូមិ ។

ចំនួនប្រជាស្រុកតាមខ័ណ្ឌនីមួយៗ ត្រូវបានបែងចែកក្នុងតារាងខាងក្រោម :

ល.រ	ស្រុក	ប្រជាស្រុក			ដង់ស៊ីតេ ប្រជាជនរបស់ខេត្ត
		សរុប	ប្រុស	ស្រី	
1	ចំការមន (ទីប្រជុំជន)	187.082	91.850	95.232	3448 នាក់ / ១គម ^២ ខ្ពស់ជាងបណ្តា ខេត្ត-ក្រុងទាំងអស់
2	ដូនពេញ (ទីប្រជុំជន)	131.913	64.011	67.902	
3	៧ មករា (ទីប្រជុំជន)	96.192	46.010	50.182	
4	ទួលគោក (ទីប្រជុំជន)	154.968	75.364	79.604	
5	ដង្កោ	92.461	44.791	47.670	
6	មានជ័យ	157.112	74.500	82.612	
7	ឫស្សីកែវ	180.076	85.385	94.691	

១៣-ខេត្តព្រះវិហារ

ស្ថិតនៅលើខ្ពង់រាប និង តំបន់ភ្នំ ដែលមាន ព្រំប្រទល់ភាគខាងជើងជាប់នឹងសាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ ប្រជាមានិតឡាវ និង ប្រទេសថៃ ។ ប្រជាស្រុកសរុបរបស់ខេត្តមាន 119.261 នាក់ ក្នុងនោះប្រុស 59.333 នាក់ ស្រី 59.928 នាក់ ។ ខេត្តនេះមាន 7 ស្រុក 49 ឃុំ និង 204 ភូមិ ។

ចំនួនប្រជាពលរដ្ឋតាមស្រុកនីមួយៗ ត្រូវបានបែងចែកក្នុងតារាងខាងក្រោម :

ល.រ	ស្រុក	ប្រជាពលរដ្ឋ			ដង់ស៊ីតេ ប្រជាជនរបស់ខេត្ត
		សរុប	ប្រុស	ស្រី	
1	ជ័យសែន	15.004	7.346	7.658	9 ឆ្នាំ / ១តម ^២ ទាបជាងដង់ស៊ីតេ កំរិតជាតិដែលមាន 64 ឆ្នាំ / ១តម ^២
2	នៃប	12.450	6.017	6.433	
3	ជាឱរា	16.073	8.478	7.595	
4	ភូលែន	13.829	6.805	7.024	
5	រវៀង	26.552	13.263	13.289	
6	សង្កមថ្មី	13.773	6.705	7.068	
7	ត្បែងមានជ័យ	21.580	10.719	98.7	

១៤- ខេត្តកំពង់ចាម

ស្ថិតនៅក្នុងតំបន់ទំនាប ដែលមាន ព្រំប្រទល់ខាងត្បូងជាប់នឹងប្រទេសវៀតណាម។ ប្រជាពលរដ្ឋសរុបរបស់ខេត្តមាន 946.042 នាក់ ក្នុងនោះប្រុស 445.140 នាក់ ស្រី 500.902 នាក់ ។ ខេត្តនេះមាន 12 ស្រុក 116 ឃុំ និង 1136 ភូមិ ។

ចំនួនប្រជាពលរដ្ឋតាមស្រុកនីមួយៗ ត្រូវបានបែងចែកក្នុងតារាងខាងក្រោម :

ល.រ	ស្រុក	ប្រជាពលរដ្ឋ			ដង់ស៊ីតេ ប្រជាជនរបស់ខេត្ត
		សរុប	ប្រុស	ស្រី	
1	បាភ្នំ	71.662	33.479	38.183	194 ឆ្នាំ / ១តម ^២ ខ្ពស់ជាងដង់ស៊ីតេ កំរិតជាតិដែលមាន 64 ឆ្នាំ / ១តម ^២
2	កំចាយមា	71.284	33.184	38.100	
3	កំពង់ត្របែក	106.555	50.178	56.377	
4	កញ្ជ្រៀច	56.036	25.626	30.410	
5	មេសាង	92.359	42.720	49.639	
6	ពាមជរ	66.413	32.445	33.968	
7	ពាមរក៍	63.534	30.162	33.372	
8	ពារាំង	107.958	51.361	56.597	
9	ព្រះស្តេច	106.459	50.420	56.039	
10	ព្រៃវែង	86.932	40.480	46.452	
11	កំពង់លាវ (ទីប្រជុំជន)	55.054	26.271	28.783	
12	ស៊ីធរកណ្តាល	61.796	28.814	32.982	

១៥- ខេត្តពោធិសាត់

ស្ថិតនៅក្នុងតំបន់ទន្លេសាប មានទីតាំងនៅទិសបស្ចឹមនៃប្រទេស។ ប្រជាពលរដ្ឋសរុបរបស់ខេត្តមាន 360.445 នាក់ ក្នុងនោះប្រុស 172.890 នាក់ ស្រី 187.555 នាក់ ។ ខេត្តនេះមាន 6 ស្រុក 49 ឃុំ និង 495 ភូមិ ។

ចំនួនប្រជាពលរដ្ឋតាមស្រុកនីមួយៗ ត្រូវបានបែងចែកក្នុងតារាងខាងក្រោម :

ល.រ	ស្រុក	ប្រជាពលរដ្ឋ			ដង់ស៊ីតេ ប្រជាជនរបស់ខេត្ត
		សរុប	ប្រុស	ស្រី	
1	បាភាន	121.229	58.211	63.018	28នាក់ / ១គម ^២ ទាបជាងដង់ស៊ីតេ កំរិតជាតិដែលមាន 64 នាក់ / ១គម ^២
2	កណ្តៀង	53.335	25.453	27.882	
3	ក្រគរ	74.222	35.387	38.835	
4	ភ្នំក្រវាញ	54.136	26.454	27.682	
5	សំពៅមាស (ប្រជុំជន)	57.523	27.385	30.138	
6	វាលវែង	មិនបានជំរឿនប្រជាជនដោយមានអសន្តិសុខ			

ហេតុអ្វី អ្នកគ្រូដឹងទេថា ?

- ◆ បច្ចុប្បន្នមានមនុស្សចំនួន 6 100 លាននាក់រស់នៅលើផែនដីយើងនេះ ។
- ◆ ក្នុងមួយឆ្នាំៗ ប្រជាពលរដ្ឋពិភពលោកកើនឡើង 77 លាននាក់ ។
- ◆ នៅឆ្នាំ 2050 គេប្រមាណថាប្រជាពលរដ្ឋពិភពលោក នឹងឡើងដល់ 9 000 លាននាក់ ។
- ◆ បណ្តាប្រទេសមិនសូវរីកចំរើន មានអត្រាកំណើនប្រជាជន 98 ភាគរយពីនេះទៅដល់ឆ្នាំ 2025 ។
- ◆ ស្ត្រីនៅអាស៊ីសព្វថ្ងៃនេះមានកូនជាមធ្យម 2,6 ទល់នឹង 5,9 កាលពីកន្លងសតវត្សមុន ។
អត្រាបង្កកំណើតកូន នៅតាមបណ្តាប្រទេសអាហ្វ្រិក ជិតវាលខ្សាច់សាហារ៉ា ថយចុះមិនសូវឃើញ
ច្បាស់ទេ ។ ពីឆ្នាំ 1950 ទីនោះមានអត្រា 6,5 ហើយឥឡូវនេះនៅត្រឹម 5,5 ។
- ◆ ក្តីសង្ឃឹមនៃការរស់រានមានជីវិតក្នុងលោកសព្វថ្ងៃជាមធ្យម អាយុ 66ឆ្នាំ គឺកើនឡើង 20ឆ្នាំ លើស
កាលពីហាសិបឆ្នាំមុន ។

(ប្រភព UNFPA)

"ត" ដាក់ " ឬ "អានថា" តុក" ?

២០២០

ទស្សនាវដ្តីលេខ ១២ ទំព័រ ៤៩ លោក ខៀវ សំផន នាយកសាលាបឋមសិក្សាខ្មែរដំបង ស្រុកជើងព្រៃ ខេត្ត កំពង់ចាម បានលើកយកមកបកស្រាយ ដោយមានអំនុះអំនាងមកបញ្ជាក់ថា "ត" ដាក់ស្រះ " ឬ "អានថា" តុក? ចំពោះរូបខ្ញុំមានការយល់ដឹងផ្សេងពីលោក ខៀវ សំផន ។

ខ្ញុំសូមអនុញ្ញាតពីគណៈកម្មការទទួលខុសត្រូវទស្សនាវដ្តីគ្រូបង្រៀន ខ្ញុំសូមជួយបំភ្លឺដូចតទៅ :

"ត" ដាក់ស្រះ " ត្រូវតែ ត្រូវតែអានថា តុ ទើបត្រឹមត្រូវ ជាពិសេសលោកគ្រូ-អ្នកគ្រូយើងងាយស្រួលនឹងបង្រៀនសិស្ស ដោយមិនតប្បីចាត់ទុកថា "តុ អានថា តុក" ជាអញ្ញត្រស័ព្វឡើយ នាំអោយលំបាកដល់អ្នករៀនអក្សរខ្មែរទាំងជនជាតិយើង និង ជនបរទេស ព្រោះវាខុសពីសច្ចភាព។ រវាងឆ្នាំ ១៩៦៧-៦៨ សម្តេចព្រះមហាក្សត្រមហេនធីសីហ្សូ រាជគណៈមហានិកាយព្រះនាមជូនណាត (ជោតញ្ជាណា) បណ្ឌិតអក្សរសាស្ត្រខ្មែរដ៏ល្បីល្បាញ និង ជាសកម្មជនវិទ្យាសាស្ត្រខ្មែរតាំងពីឆ្នាំ ១៩១៥ មក ព្រះអង្គបានឆ្លើយនឹង សំណួរខាងលើនេះ ថា ⁽¹⁾ "អ្នកណាអោយអានថាតុក ! លោកអានថា តុកខ្លួនឯង ពីបុរាណមកលោក ក៏អានថា តុ ដែរ ! អាត្មាអាន ថា តុ បុណ្យតាំងតុ តុកៅអី ... " ។

វិទ្យាសាស្ត្រខ្មែរ ទំព័រ ២៤៧ បានបង្ហាញថា :

តុ ន ប្រដាប់ប្រើប្រាស់ ពួកថាសមានជើង : បង្អែមមួយតុ ។

ប្រដាប់មានជើងសំរាប់ទ្រ សំរាប់រងអ្វីៗ : តុសរសេរ ។

ត្រៀមតាំងជាការរុងរឿង ជាលំអក្នុងឱកាសបុណ្យជំនីមួយៗ ក៏ហៅថា តុ ដែរ :

តាំងតុ ព្រះរាជពិធីតាំងតុ - ចំរើនព្រះជន្ម ... ។

តុករង្វាស់ ន រង្វាស់ដែលរាជការ រឺឯកជនប្រគល់ ជាពិសេសដល់ជនដែលមានគុណវុឌ្ឍិ គួរគេពេញចិត្ត ចង់អោយ ។

ឧទាហរណ៍ : គ្រូបង្រៀនល្អ ៥នាក់ សិស្សរៀនតូច ២៥នាក់ បានទទួលរង្វាស់ពីគណៈកម្មការប្រលងប្រឆាំងរបស់សាលារៀន ។

20 កក្កដា 2001

អ៊ុយ សុន

នាយកសាលាបឋមសិក្សាព្រែកកំពិស ស្រុកកណ្តាលស្ទឹង

(1) ទៅស្ថានីយវិទ្យុ FM 88 MHZ មានខ្សែអាត់សំឡេងសម្តែង ជូន ណាត បកស្រាយពីអក្សរសាស្ត្រខ្មែរ ដែលមានបកស្រាយពាក្យ តុ នេះផងដែរ ។

ធ្វើដូចម្តេចដើម្បីឈប់ជំងឺជំងឺ

គណៈកម្មការនាយក បានទទួលអត្ថបទមួយរបស់លោក ឈូក បុល អគ្គលេខាធិការ ស.ប.ស.ខ ខេត្តតាកែវ ស្តីពីវិធីសក្តិសិទ្ធិ ដើម្បីបញ្ឈប់ការជំងឺជំងឺ ដែលយើងខ្ញុំសូមសំរួលសង្ខេបដូចតទៅ :

ខ្ញុំ ឈូក បុល កើតឆ្នាំ ១៩៣៦ ។ នៅវ័យកុមារខ្ញុំរៀននៅសាលាបឋមភូមិជាន់ដំបូង វត្តអង្គមេត្រី ឃុំលំចង់ ស្រុកសំរោង ខេត្តតាកែវ។ ឪពុកខ្ញុំដាំថ្នាំជក់បានច្រើនពោរពាស។ តែខ្ញុំមិនដែលរស់ ចង់សាក ចង់ល ឡើយ។ អាយុ ១២ឆ្នាំ ខ្ញុំត្រូវទៅរៀនបន្ត នៅសាលាបឋមភូមិបំពេញវិជ្ជាតាកែវក្រុង។ ដោយគ្មានផ្ទះ បងប្អូន ខ្ញុំត្រូវស្នាក់ នៅក្នុងវត្តសិហារតនារាម។ រយៈពេល៤ឆ្នាំរស់នៅក្នុងវត្ត ខ្ញុំរៀនជក់ ខ្ញុំចេះជក់បារីជា បណ្តើរៗ ដោយមានព្រះ សង្ឃជាអ្នកផ្តល់អោយ។ ក្រោយមកការជក់បារីកាន់តែញៀន ជក់កាន់តែច្រើន ព្រះសង្ឃផ្តល់អោយលែងត្រាន់ ក៏ទិញខ្លួនឯងបន្ថែម ដែលកាលនោះ ១០០ ដើមថ្លៃ៣រៀល (បារីមួយដៃថ្នាំ កូតាបក់ពង់ចាម)។ ជួនកាលខ្ញុំជក់ថ្នាំ រាយ មួស្លឹកសង្កែ អ៊ុតដោយដីខ្សាច់ខ្ទប់ ដាក់លើក្បឿង ដុតភ្លើង រឺ ដាក់ក្រោមកន្ទេលដេក។ ម្តងម្កាលខ្ញុំជក់ថ្នាំរាយ ញាត់ក្នុងខ្សៀតម្តង។

ដល់ឆ្នាំ ១៩៥៤ ខ្ញុំបានចេញបំរើការងាររាជការជាគ្រូបង្រៀន មានប្រាក់បៀវត្សសមរម្យ។ ខ្ញុំក៏ជក់បារី កញ្ចប់ថ្នាំខ្លាំង គឺ Bastos កញ្ចប់ខ្សែវី។ ក្នុងរបបសារធារណរដ្ឋខ្មែរ ខ្ញុំបានសាកល្បងឈប់ជក់ម្តងដែរ តាម របៀបពន្យារ និង កាត់បន្ថយការជក់ តែមិនបានសំរេច។

នៅឆ្នាំ ១៩៩២ ពេលខ្ញុំត្រូវចូលនិវត្ត ខ្ញុំបានពិចារណាលើផលវិបាកនៃការជក់បារី។ ឧបមាថាខ្ញុំជក់បារីមួយថ្ងៃ អស់មួយកញ្ចប់ រយៈពេល ៤៤ឆ្នាំមកនេះ ខ្ញុំជក់អស់ ១៦ ០៦០ កញ្ចប់ស្មើនឹង ៣២១ ២០០ដើម ... តើបាន ផលអ្វីខ្លះ ? គឺកំលាំងពល ចេះតែថយថយ បាត់ស្មារតីចងចាំ ដេកមិនសូវលក់ ញ័រទ្រូង ញ័រដៃញ័រជើង ក្នុងខ្លួន ល្អិតល្អៃ ក្អកស្លុតពេលយប់ ស្រកទំងន់ ... នេះមិនគិតពីការខាតបង់ថវិកាផងទេ។

គួបផ្សំនឹងយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយផ្សេងៗ ប្រឆាំងការជក់បារី ផលប៉ះពាល់សុខភាពនៃផ្សែងបារី ទិវាគ្មាន ថ្នាំជក់... ខ្ញុំបានរិះរកវិធីបញ្ឈប់ការញៀនបារី អោយបានសំរេចមួយរយភាគរយ។ ខ្ញុំនឹកឃើញដល់សំដី លោក តឹម សារិន ដែលជាអតីតនាយកការិយាល័យរបៀបនៃអធិការដ្ឋានបឋមសិក្សាខេត្តតាកែវ គឺការសំរេច ចិត្ត ថាលប់ ហើយក៏ឈប់ជាបន្ទាន់ភ្លាម ដោយធ្វើការតាំងចិត្តម៉ឺងម៉ាត់ យកសញ្ជ័យអោយបានលើការ ជក់បារី។

សូមបញ្ជាក់ដូចថា : ការឈប់ជក់បារី ដោយការតាំងចិត្តនេះ ដំបូងមានធ្វើទុកខ្លះៗ ដែរ ដូចជាក្តៅមុខ ក្តៅ មាត់ ក្រោយពេលបរិភោគអ្វីហើយ មានភាពរសេះរសាះ ដែលយើងហៅថាជួរមាត់ លំបាកទ្រាំ តែយើងអាច រកអ្វីដែលចត់ៗ មកទំពារ ដូចជាស្នាខ្លីមួយចំណិតតូច នោះយើងអាចបំបាត់ការជួរមាត់បាន។ តែកុំទំលាប់ញឹក ញាប់ពេក យកល្អ គឺត្រូវតស៊ូទ្រាំអត់អោយបាន ទើបប្រសើរ។ គ្មានអ្វីធំជាងការសំរេចចិត្តឡើយ។ ការធ្វើ

ទុក្ខរបៀបនេះមានប្រហែល ២សប្តាហ៍ តែជាការល្អបំផុត គឺយើងត្រូវដុសលាងមាត់ធ្មេញ អោយបានញឹកញាប់ជាង ធម្មតា ដើម្បីអោយឆាប់អស់ជាតិជីវថ្នាំធ្មេញពីមាត់ ធ្មេញ ។

ក្រោយមកយើងនៅមានបញ្ហាមួយចំនួនទៀត ដែលត្រូវជំនះអោយខាងតែបាន ដូចជាជួបមិត្តភ័ក្តិ គេហុច ធុរិ អោយ រឺ បង្ខំអោយជក់ដោយប្រការផ្សេងៗ រឺ នៅកន្លែងធ្វើការ នៅមានអ្នកជក់បង្កើតក្លិនឈ្មុយឆ្ងាញ់ មកលើយើង រឺក៏រូបភាពផ្សព្វផ្សាយពាណិជ្ជកម្មអំពីធុរិ រូបភាពអ្នកជក់ធុរិយ៉ាងសង្ហា មកទាក់ទាញ អារម្មណ៍យើង ... -ល- នោះយើងត្រូវពង្រឹងការតាំងចិត្តអោយមាំ កុំអោយភ្នាត់ស្លៀតបានឡើយ ។ បើភ្នាត់លើកក្រោយនេះ បានន័យថាជំងឺលាប់ វាអាចធ្ងន់ធ្ងរជាងមុន លំបាកព្យាបាលជាងមុនទៅទៀត ។ និយាយរួមគ្នាអ្វីចំងាយការសំរេចចិត្ត និង ការតាំងចិត្តឡើយ ។

តើពេលណាដែលយើងសន្និដ្ឋានថាលាប់បាន ?

យើសន្មត់ខ្លួនឯងថាអាចឈប់បានប្រាកដនោះ ទាល់តែពេលធ្មេញផ្សែងធុរិមិនបាន បណ្តាលទៅជាចងពុល ទៅវិញ ។ ខ្លួនខ្ញុំផ្ទាល់ គឺប្រើរយៈពេលប្រហែលមួយខែទើបបានសំរេច ។

ក្រោយពីខ្ញុំឈប់ជក់ធុរិមកដល់ពេលនេះ ខ្ញុំកត់សំគាល់ឃើញថា : សុខភាពខ្ញុំល្អប្រសើរជាងមុនច្រើន កំលាំង ពល់បង្ហូរ មិនឆាប់ហៅហាត់ ហូបបានឆ្ងាញ់ ដេកបានស្រួល លែងក្អក លែងញ័រទ្រូង លែងញ័រដៃជើង ភាពចងចាំមាន ច្រើនជាងមុន កើនទំងន់ឡើងដល់ ៥៨ គ.ក (ដែលពីមុនខ្ញុំមិនដែលមានទំងន់លើសពី ៤៥ គ.ក ទេ) គឺត្រូវទិញ ខោ អាវថ្មី ព្រោះឡើងក្បាលពោះ ។ តែចំណាយទិញខោអាវជុំ ដែលល្អៗ ហើយមួយ ឆ្នាំ រឺ ពីរឆ្នាំម្តង ពិតជាថ្លៃ ស្រាលជាងចំណាយសំរាប់ទិញធុរិរាល់ថ្ងៃឆ្ងាយណាស់ ។

សូមមិត្តយើងដែលមិនទាន់ឈប់ជក់ធុរិ មេត្តាធ្វើពិធីតាំងចិត្តជាបន្ទាន់ យកឈ្នះលើធុរិដែលជារបស់គ្មាន វិញ្ញាណ កុំអោយវាមករូតរិតសុខភាពយើងបានតទៅទៀត ។ សូមមិត្តកុំភ្លេច អនុវត្តតាមការណែនាំរបស់ លោក គឹម សារិន ដើម្បីសំរេចបានជោគជ័យមួយរយភាគរយ ។

សូមអោយបុគ្គលិកសិក្សាទាំងអស់ គ្មាននរណាម្នាក់ជក់ធុរិ ក្នុងពេលដ៏ខ្លីខាងមុខ ។

ឈួក បុល
អគ្គលេខាធិការ ស.ប.ស.ខ
ខេត្តតាកែវ

មណ្ឌល ៧

ត្រី ក្អក ក្អត ក្អក ក្អ

ត្រីក្អកក្អតក្អកក្អតក្អក
 ហែបហែលហ៊ានហាក់ហើបហើហា
 ជជីកជជែកជល់ជល់មុខ
 សន្ទាប់សន្ទោសូរសន្ទឹក
 ភាសាត្រាតត្រាតលោតក្រញី
 ខេខឹងខាំខោកបោកដោរដាំ
 ចង់រស់តែងងមិនបែងចែក
 មោហ៍បិទចិត្តបាំងស្រវាំងភី
 ពពួនពោលាភ្លេចពូជពង្ស
 រាំងរិះរិះស្ងួតហោចហួតហែង
 ឈប់ល្ងង់ល្ងីល្ងីភ្លើ ភ្លើនភ្លើត
 ទោះពូជខុសគ្នាក្អក ក្អត ក្អី
 ចូរចេះចាត់ចែងចែកគ្នារស់
 ជ្រកកោនអោនអត់ក្នុងជលធារ

ចេសឡើងចាងវាសវាចា
 ហាក់ហាំឆ្លេឆ្លាសង្ហាបូក ។
 សង្រ្គាមសង្រ្គប់ពិតពន្លឹក
 តគ្រេងតត្រឹកទឹកតត្រាំ ។
 ខែងរឹងសំដីមោះមុតមាំ
 ទន្លេងទន្លាំទាមទារទី ។
 ហ្លួងហែងហូរហែកបែកខ្ទេចខ្ទី
 វង្វែងវកវីស៊ីត្តាងង ។
 ឡឺតឡប់លិចលង់ជង់ចំបែង
 កណ្តោចកណ្តោងកណ្តាលដី ។
 ពព្រឹមពព្រិតព្រិលអប្រិយ័
 តែជាតិជាត្រីដូចតែគ្នា ។
 ទន្លេបឹងជ្រោះជ្រៅតង្ហា
 ទើបជន្មាជាផុតភ័យ ។

៥៧ ទាប

- អនុរដ្ឋលេខាធិការក្រសួងអប់រំ យុវជន និង កីឡា
- អគ្គស្នងការសមាគមកាយវិទ្ធិកម្ពុជា

ករណីពិសេស

កិ.និ អង្គការគ្រួសារកម្ពុជាស្នើសុំគណៈកម្មាធិការនាយក ស.ប.ស.ខ

បោះពុម្ពផ្សាយអត្ថបទ ពីរ ដូចខាងក្រោម ក្នុងគោលបំណង :

ទី១ : អោយត្រូវយើងស្គាល់ពីអង្គការនេះ ដែលជាអង្គការជួយចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សា និង អប់រំកុមារ កំព្រា និង អនាថាជាយូរឆ្នាំមកហើយ ។ បច្ចុប្បន្ននេះអង្គការទទួលបានជោគជ័យលើផ្នែកអប់រំកុមារពិការភ្នែក និង កុមារត ថ្លង់ ។

ទី ២ : ផ្សាយល្បែងអប់រំមួយដែលមានឈ្មោះថា " **អ្នកណាដឹង** " ។ គឺជាល្បែងនាំអោយសិស្សសប្បាយរីករាយក្នុងការរៀនសូត្រ ។

សូមលោកនាយកសាលាទាក់ទងអង្គការគ្រួសារកម្ពុជាស្នើសុំល្បែង **អ្នកណាដឹង** ដើម្បីអោយសិស្សបានរៀនសូត្រ តាមរយៈការលេងល្បែងនេះ ។

អង្គការគ្រួសារកម្ពុជា និង ថ្នាក់សមាហរណកម្ម

២០២០២០ ២០២០២០

អង្គការគ្រួសារកម្ពុជា គឺជាអង្គការខ្មែរមួយដែលមិនមានពាក់ព័ន្ធនិរន្តរណ៍នយោបាយ រឺ សាសនាណាមួយឡើយ។ អង្គការនេះត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ ១៩៩១។ គោលបំណងរបស់អង្គការគ្រួសារកម្ពុជា គឺជួយអភិវឌ្ឍកុមារកម្ពុជាដែលស្ថិតនៅក្នុងការលំបាកខ្លាំង អោយក្លាយជាមនុស្សពេញវ័យប្រកបដោយសមត្ថភាព មានគំនិតផ្តួចផ្តើម និង មានស្មារតីទទួលខុសត្រូវ។ អង្គការគ្រួសារកម្ពុជា ផ្តល់ជូនកុមារទីទំលាក់ នូវសំភារៈស្បៀងអាហារ ការអប់រំ និង ការគាំទ្រផ្នែកសង្គម។ គ្រប់សកម្មភាព និង ជំនួយឧបត្ថម្ភរបស់ខ្លួន ត្រូវធ្វើឡើងអោយសមស្រប និង បរិបទកម្ពុជា ពេលគឺគោរពតាមជំនឿ ទំនៀម ទំលាប់ប្រពៃណីវប្បធម៌ប្រទេសកម្ពុជាដើម្បីពលរដ្ឋកម្ពុជា។ គ្រួសារកម្ពុជាគាំទ្រយ៉ាងសកម្មនូវការចូលរួមរបស់ដៃគូក្នុងស្រុក ក្នុងទិសដៅអភិវឌ្ឍយូរអង្វែងនូវរាល់កម្មវិធីទាំងអស់របស់គ្រួសារកម្ពុជាដែលត្រូវបានចាត់ចែង និង ដំនើរការដោយពលរដ្ឋកម្ពុជា ដើម្បីពលរដ្ឋកម្ពុជា។ បច្ចុប្បន្នគ្រួសារកម្ពុជា

ដំនើរការកម្មវិធីរបស់ខ្លួនលើផ្នែកធំៗបីគឺ សុខមាលភាព ការអប់រំ និង ជំនួយផ្នែកអប់រំ និង ការជួយអភិវឌ្ឍសិល្បៈវប្បធម៌ ។ ជាង ១០ ឆ្នាំកន្លង ទៅនេះ គ្រួសារថ្មីទទួលបានជោគជ័យជាច្រើនលើកម្មវិធីរបស់ខ្លួន ជាពិសេសលើផ្នែកអប់រំ កុមារពិការភ្នែក និង កុមារ តូចៗ ។

ការអប់រំ ជាវិស័យដ៏សំខាន់មួយដែលរាជរដ្ឋាភិបាលបាន និង កំពុងយកចិត្តទុកដាក់ ជំរុញអោយមានគុណភាពល្អ និង ការរីកចម្រើន នៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា ទោះជានៅទីក្រុង រឺ ក៏ជនបទក៏ដោយ សមស្របទៅនឹងពាក្យថា " ការអប់រំសំរាប់ទាំងអស់គ្នា " ។ កុមារទាំងអស់មានសិទ្ធិទទួលបានការអប់រំទោះពួកគេជាកុមារពិការក៏ដោយ ។ កន្លងមកការអប់រំកុមារពិការ មិនត្រូវបានគេយកចិត្តទុកដាក់ឡើយ ទើបតែពេលនេះអង្គការគ្រួសារថ្មីបាននិងកំពុង ចូលរួមលើកស្ទួយនូវសិទ្ធិទទួលបានការអប់រំរបស់កុមារពិការភ្នែក និង តូចៗនៅកម្ពុជា ។ បច្ចុប្បន្ននេះជាពេលវេលាមួយដ៏សក្តិសមហើយ ដែលប្រទេសកម្ពុជាយើងគួរតែផ្តល់នូវសេវាអប់រំកុមារពិការអោយបានទូលំទូលាយដល់កូនចៅយើង ដើម្បីពួកគេអាចទទួលបាននូវការអប់រំ និង ចូលរួមចំណែកអភិវឌ្ឍប្រទេសយើងនាពេលអនាគត ។

សាលាកុមារពិការភ្នែកទី ១ នៅក្នុងរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយអង្គការគ្រួសារថ្មី ដោយមានកិច្ចសហការជាមួយក្រសួងអប់រំ យុវជន និង កីឡា នៅឆ្នាំ១៩៩៣ ដែលមានទីតាំងស្ថិតនៅ ភូមិដើមស្នែង សង្កាត់ច្បារអំពៅ ២ ខណ្ឌមានជ័យរាជធានីភ្នំពេញ ។ បន្ទាប់មកទៀតនៅខែកញ្ញាឆ្នាំ ១៩៩៦ សាលាកុមារពិការភ្នែកទី ២ បានចាប់បើកជាផ្លូវការនៅក្នុងទីរួមខេត្តបាត់ដំបង ។ បច្ចុប្បន្នសាលាទាំងពីរនេះមានសិស្សប្រមាណជាង ១០០ នាក់ហើយកំពុងរៀនពីថ្នាក់ទី ១ ដល់ថ្នាក់ទី ៧ ទៅតាមកម្មវិធីរបស់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និង កីឡា ។ បច្ចុប្បន្នពួកគេទទួលបានភាពម្ចាស់ការច្រើនលើខ្លួនឯង មិនសូវពឹងផ្អែកលើអ្នកដទៃដូចពេលមុន ។ គ្រូជំនាញបាននិង កំពុងបង្រៀនក្នុងការភ្នែកអោយចេះដើរដោយខ្លួនឯង ចេះធ្វើចលនាដោយសុវត្ថិភាពនិងចេះរកទិសដៅ ។ សិស្សពិការភ្នែកស្ទើរតែទាំងអស់ ត្រូវបានបញ្ជូនទៅរៀននៅសាលាបឋមសិក្សាចំណេះទូទៅ ជាមួយកុមារធម្មតានៅពេល ដែលគេចេះអាន និង សរសេរអក្សររ៉ូប្រយ័ (អក្សរពកៗ សំរាប់អ្នកពិការភ្នែក) សិស្សពិការទាំងអស់ត្រូវប្រើម្រាម ដៃដើម្បីអានអក្សររ៉ូប្រយ័ខ្មែរដែលបានរៀបចំបោះពុម្ពដោយអង្គការគ្រួសារថ្មី ។

ទន្ទឹម និងការអភិវឌ្ឍលើវិស័យអប់រំលើកុមារពិការភ្នែកនៅក្នុងរាជាណាចក្រកម្ពុជា អង្គការគ្រួសារថ្មីក៏បានអភិវឌ្ឍលើការអប់រំសំរាប់កុមារតូចៗ នៅក្នុងរាជាណាចក្រកម្ពុជាផងដែរ ។ សាលាកុមារតូចៗ ទី ១ នៅក្នុងរាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយអង្គការគ្រួសារថ្មី សហការជាមួយក្រសួងអប់រំយុវជន និង កីឡា នៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៧ ។ សាលានេះស្ថិតនៅភូមិទិរោធន៍ សង្កាត់ទិរោធន៍ ខណ្ឌមានជ័យ រាជធានីភ្នំពេញ ។ ឯសាលាកុមារតូចៗទី ២ ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងខេត្តសៀមរាប តាមបណ្តោយផ្លូវទៅអង្គរ នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០០ ហើយត្រូវបានសម្ពោធជាផ្លូវការ នៅថ្ងៃទី ៤ ខែមករា ឆ្នាំ ២០០១ ។ សាលាតូចៗមួយទៀតក៏ត្រូវបានបង្កើតឡើងដែរនៅក្នុងបរិវេណសាលាកុមារពិការភ្នែកបាត់ដំបង ។ បច្ចុប្បន្នមានសិស្សតូចៗប្រមាណ ២០០នាក់កំពុងរៀនពីថ្នាក់ទី១ ដល់ថ្នាក់ទី ៤ ។ សិស្សានុសិស្សតូចៗទាំងអស់កំពុងរៀនភាសាសាមញ្ញដោយទឹកចិត្តរីករាយ និង ក្តីសង្ឃឹមហើយ

ពួកគេទទួលបានការអប់រំផ្សេងៗ ទៀតនៅក្នុងសាលា ស្របតាមពិការភាពរបស់ពួកគេ។ សិស្ស ថ្នង់ទាំងអស់ អាចប្រើប្រាស់ភាសាសាមញ្ញរួមមួយ ដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នានៅទូទាំងប្រទេស។ នៅបរិវេសកាលនេះសិស្សថ្នាក់ទី ៣ និង ទី ៤ ត្រូវបញ្ជូនអោយទៅរៀននៅសាលាចំណេះទូទៅមួយពេល ដើម្បីអោយពួកគេអាចរៀនសូត្របានជាមួយកុមារធម្មតា។

ដោយយល់ឃើញថាវាជារដ្ឋាភិបាល និងក្រសួងអប់រំពុំទាន់មានលទ្ធភាពបន្ត និង ពង្រឹងការអប់រំកុមារពិការ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជានៅឡើយ អង្គការគ្រួសារថ្មីបានពុះពាររាល់ការលំបាកដើម្បីពង្រីកកម្មវិធីអប់រំកុមារពិការភ្នែក និង កុមារត ថ្នង់នេះ នៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជាក្នុងគោលបំណងលើកដំកើងនូវសិទ្ធិទទួលបានការអប់រំរបស់កុមារពិការភ្នែក និងកុមារត ថ្នង់។ ចំនួនកុមារពិការភ្នែកនៅមានច្រើនពាសពេញរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលមិនទាន់បានចូលរៀន ព្រោះថាសាលាទាំងប៉ុន្មាន ដែលបានបង្កើតឡើង ដោយអង្គការគ្រួសារថ្មីមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ឆ្លើយតបទៅនឹងតំរូវការរបស់ពួកគេ ហេតុនេះហើយថ្នាក់សមាហរណកម្មកុមារពិការភ្នែក និង ត ថ្នង់ ត្រូវបានបង្កើតឡើង។ គឺជាថ្នាក់រៀនសំរាប់សិស្សថ្នង់ និងសិស្សពិការភ្នែកនៅក្នុងសាលាចំណេះទូទៅ។ ពោលគឺ កុមារពិការភ្នែក និង កុមារត ថ្នង់ អាចចូលរៀនបាននៅតាមសាលាចំណេះទូទៅនានាដូចកុមារធម្មតាដែរ។ ជំហានដំបូងសិស្សពិការទាំងពីរប្រភេទខាងលើនេះត្រូវរៀន ដោយឡែកពីសិស្សធម្មតា រហូតដល់ពួកគេអាចចេះអាន និងសរសេរបានទើបបន្ថែមម៉ោងសំរាប់រៀនចូលគ្នាជាមួយកុមារធម្មតា។ ថ្នាក់សមាហរណកម្មអាចដំណើរការទៅនៅគ្រប់សាលាចំណេះទូទៅដែលមានលទ្ធភាពប្រមូលសិស្សពិការភ្នែក រឺ កុមារត ថ្នង់ ចាប់ពី ១០នាក់ឡើងទៅ។ កម្មវិធីនេះនឹងចាប់ផ្តើមនៅបរិវេសកាលឆ្នាំ ២០០១-២០០២ ខាងមុខនេះ នៅសាលាមួយចំនួនក្នុងបណ្តាខេត្តក្រុងមួយចំនួនដូចជានៅ បាត់ដំបង ពោធិ៍សាត់ សៀមរាប តាកែវ កណ្តាលជាដើម។

ទោះជាយើងជួបនូវការលំបាកជាច្រើន ក្នុងការស្វែងរកថវិការដើម្បីទ្រទ្រង់កម្មវិធីទាំងអស់នៅក្នុងអង្គការគ្រួសារថ្មី ក៏យើងនៅតែជំនះ ពង្រីកនូវសេវាអប់រំ កុមារពិការនៅកម្ពុជាអោយបានកាន់តែទូលំទូលាយឡើង។ កម្មវិធីទាំងអស់នេះនឹងមិនអាចដំណើរការទៅមុខ ប្រកបដោយជោគជ័យទេ ប្រសិនបើគ្មានការគាំទ្រ និងយកចិត្តទុកដាក់ពីសម្តេចព្រះករុណាព្រះបាទនរោត្តម សីហនុ និង ព្រះរាជអគ្គមហេសី ជាទីសក្ការៈ និង ជំនួយដ៏ឧត្តុង្គឧត្តមពី សម្តេច ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃរាជរដ្ឋាភិបាលប្រទេសកម្ពុជា។ ឆ្លៀតក្នុងឱកាសនេះផងដែរយើងខ្ញុំសូមថ្លែង អំណរគុណដល់គ្រួសារថ្មី ប្រទេសស្វីស TDH ហូឡង់ និង Fondation Suez ប្រទេសបារាំងដែលបានជួយឧបត្ថម្ភ ដល់អង្គការគ្រួសារថ្មីក្នុងការដំណើរការកម្មវិធីអប់រំកុមារនៅកម្ពុជា។

ល្បែងអ្នកណាដឹង ?

គ្រួសារថ្មីគឺជាអង្គការខ្មែរ ក្រៅរដ្ឋាភិបាលមួយដែលជួយកុមារកម្ពុជាស្ថិតក្នុងការលំបាក ដើម្បីអោយពួកគេ ក្លាយទៅជាមនុស្សពេញវ័យ ប្រកបដោយសមត្ថភាព និង ការទទួលខុសត្រូវ។ ដើម្បីសំរេចបាននូវគោលបំណងនេះ កុមារទាំងអស់ត្រូវមានចំនេះដឹងទូទៅជាមូលដ្ឋាន រួមផ្សំ និង ចំនេះដឹងទាំងឡាយដែលបានក្របជញ្ជក់ រៀនសូត្រ នៅក្នុងសាលាចំនេះទូទៅនៃក្រសួងអប់រំ យុវជន និង កីឡា។ កន្លងមកយើងធ្លាប់សាកសួរសំនួរខ្លះៗ ដល់កុមាររបស់យើង ដែលទើបប្រឈមជាប់សញ្ញាប័ត្រទុតិយភូមិថ្មីៗ ដែលមានដូចជាសំនួរទាក់ទង នឹងប្រាសាទអង្គរវត្ត សង្គ្រាមលោកជាដើម ដែលកុមារយើងមិនអាចឆ្លើយបានឡើយ។ ទៅនឹងសំនួរដទៃទៀតទាំងនោះ។ ហេតុផលនេះធ្វើអោយយើងមានការខ្វល់ខ្វាយក្នុងការពិភាក្សាដល់ការចងចាំរបស់ពួកគេ ហើយក៏ធ្វើអោយលោក ប៊ិណ័រ ខុយសាតូ អាម៉ាងហ្សុងប្រធានអង្គការអភិវឌ្ឍន៍សង្គម មន្ត្រីគ្រូបង្រៀនជាគ្រួសារថ្មីត្រូវតែរៀបចំជាល្បែងអប់រំមួយ ដើម្បីអោយពួកគេអាចរៀនបានតាមការចង់បាននោះ។ ល្បែងដែលត្រូវបានរៀបចំបង្កើតឡើងដោយអង្គការគ្រួសារថ្មី នោះមានឈ្មោះថា " អ្នកណាដឹង " ។ ការលេងល្បែងដែលបង្កប់ដោយការអប់រំ អាចធ្វើអោយកុមារ និង យុវជនយើងចងចាំបាននូវចំនេះដឹងល្បែងដែលបង្កប់នៅក្នុងល្បែងនោះគឺ " អ្នកណាដឹង " អាចបណ្តុះបណ្តាលស្ទារតីកុមារ និង យុវជនកម្ពុជាអោយមាន ការជ្រួតជ្រាប និង ចងចាំកាន់តែច្រើនឡើងនូវចំនេះដឹងទូទៅជុំវិញប្រទេសកម្ពុជា និង ពិភពលោក។ ដើម្បីលេងល្បែងនេះ អ្នកលេងត្រូវឆ្លើយទៅនឹងសំនួរផ្សេងៗដែលទាក់ទងអំពីសុដីវធម៌ ប្រវត្តិវិទ្យា ភូមិវិទ្យា អក្សរសាស្ត្រ វិទ្យាសាស្ត្រ-ល- និង-ល- ។

" អ្នកណាដឹង " ជាល្បែងអប់រំសំរាប់កុមារ ពីអាយុ ១០ ឆ្នាំឡើងទៅ ដែលអាចលេងចាប់ពី ២ ទៅ ៥នាក់ រឺ ចាប់ពី ២ក្រុមឡើងទៅ។ កុមារបានការសប្បាយពីការរៀនសូត្រតាមរយៈការលេងល្បែងនេះ ដែលអាចនិយាយបានថា " លេងគឺរៀន " ។ នៅក្នុងល្បែងនេះ ជារួមមានមន្ត្រីសំរាប់ដើរកូនប្រឆាំងដោយពណ៌ចំរុះ ដែលដំណាងអោយជំនាញផ្សេងៗ ដូចជាពណ៌លឿង ដែលភាគច្រើនសំនួរទាក់ទងនឹងវិទ្យាសាស្ត្រ ពណ៌បៃតង ច្រើនទាក់ទងនឹងសិល្បៈ និង វប្បធម៌ ពណ៌ក្រហមច្រើនទាក់ទងទៅនឹងសំនួរល្បែងប្រាជ្ញា និង សំនួរទាក់ទងទៅនឹងពាក្យទំនៀមទម្រង់ ពណ៌ខៀវច្រើនទាក់ទងទៅនឹងពលវិទ្យា និង ចំនេះដឹងទូទៅ ហើយពណ៌ផ្កាឈូកច្រើនទាក់ទងទៅនឹងប្រវត្តិវិទ្យា និង ភូមិវិទ្យា។ ពេលដើរកូនដល់ត្រីមាណិណា ត្រូវឆ្លើយទៅនឹងសំនួរពណ៌នោះ។ សំនួរទាំងអស់មានជាង ២០០០ សំនួរ ត្រូវបានរៀបចំឡើង ដោយបុគ្គលិកអង្គការគ្រួសារថ្មី សហការជាមួយលោកសាស្ត្រាចារ្យ មុញ លីវ៉ាន ។

" អ្នកណាដឹង " ត្រូវបានចែកចាយទៅតាមមជ្ឈមណ្ឌលផ្សេងៗ នៃអង្គការគ្រួសារថ្មី ហើយជាទិសដៅរបស់យើងគឺ យើងមានបំណងចែកចាយដល់សាលាក្រីក្រទានានៅតាមជនបទ ក្នុងរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ សាលាក្រីក្រនៅ

តាមជនបទទាំងនោះត្រូវធ្វើការស្នើសុំមកដល់អង្គការគ្រួសារថ្មីនៅភ្នំពេញ ហើយយើងនឹងធ្វើការពិនិត្យ និងសំរេច ផ្តល់អោយដោយឥតគិតថ្លៃ (ចំនួនមានកំណត់) ។ ចំពោះអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និង ស្ថាប័នផ្សេងៗ បើត្រូវការ ល្បែង "អ្នកណាដឹង" ដើម្បីចែកចាយដល់កន្លែងពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ នោះអង្គការគ្រួសារថ្មីនឹងលក់ជូនទៅតាមតំលៃ មួយសមស្រប ។

សូមទំនាក់ទំនងនៅអង្គការគ្រួសារថ្មី ដែលមានអាសយដ្ឋាននៅផ្ទះលេខ ៤ ផ្លូវលេខ ២៥៧ សង្កាត់ទឹកល្អក់ ទី១ ខណ្ឌទួលគករាជធានីភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទលេខ : ០២៣ ៣៦៦ ១៨៤ រឺ ០២៣ ៨៨០ ៥០៣ និង ទូរសារលេខ : ០២៣ ៨៨២ ១១៣ ។

សិស្ស និង គ្រូ កំពុងរៀនភាសាខ្មែរ

ល្បែងអំពីវប្បធម៌សំរាប់ក្មេងកម្ពុជា